

ผลการศึกษสถานภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ

๑. ด้านกายภาพ

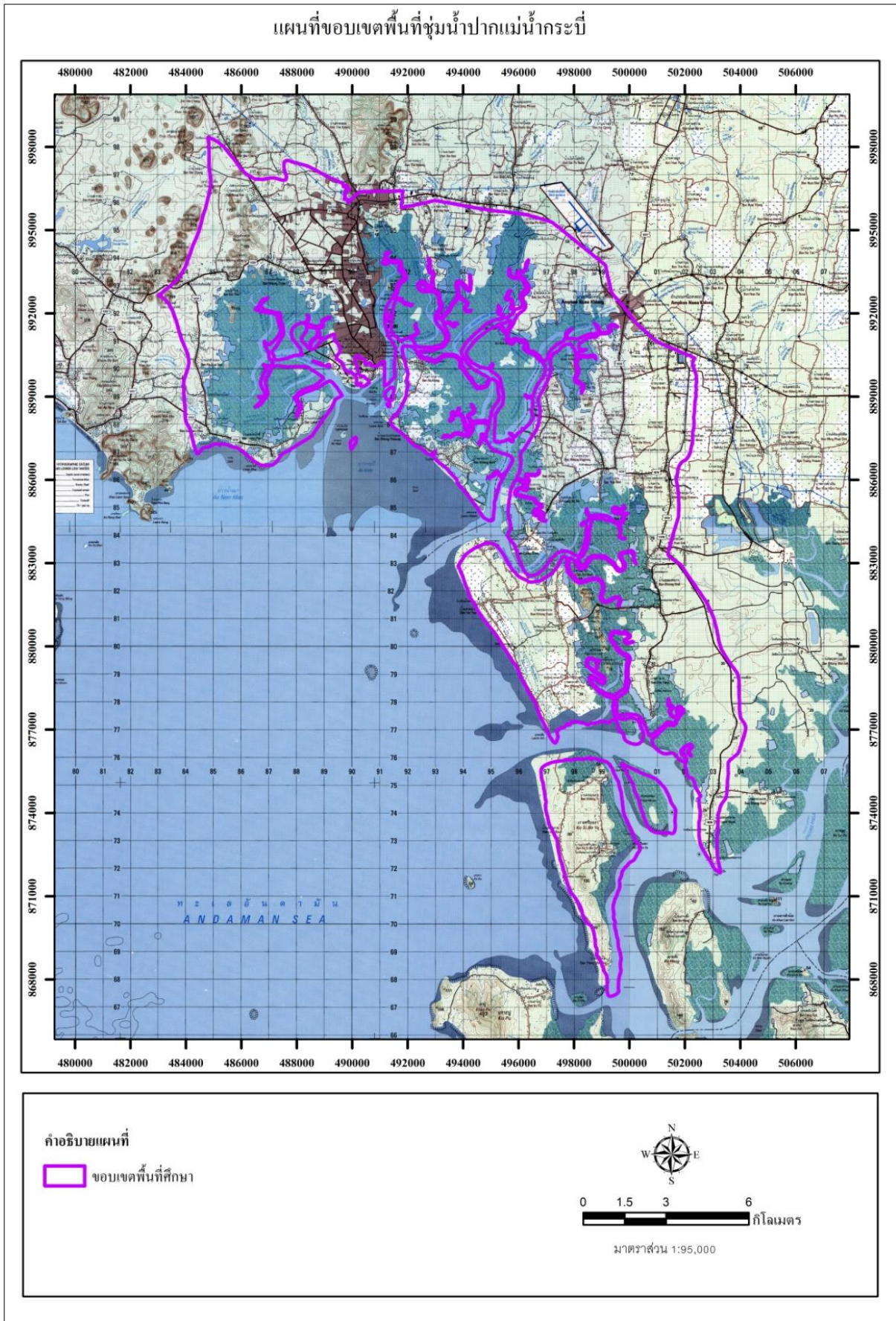
๑) ขอบเขตและขนาดพื้นที่

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมือง ซึ่งประกอบด้วย ๑๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะย่านัด ตำบลเกาะกลาง ตำบลคลองยาง อำเภอเกาะลันตา ตำบลคลองท่อมใต้ ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอคลองท่อม ตำบลกระบี่น้อย ตำบลเขาทอง ตำบลคลองประสงค์ ตำบลไสไทย ตำบลหนองทะเล ตำบลอ่าวนาง และเทศบาลเมืองกระบี่ และอำเภอเหนือคลอง ประกอบด้วย ๑๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะจำ ตำบลแดง ตำบลเกาะโต๊ะลัง ตำบลเกาะปาป ตำบลเกาะลูดู ตำบลเกาะเล็ก ตำบลเกาะสิมา ตำบลเกาะหลักใหญ่ ตำบลเกาะศรีบอยา ตำบลคลองขนาน ตำบลคลองเขม่า ตำบลโคกยาง ตำบลลิ้งชัน ตำบลปกาสัย ตำบลห้วยยูง ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ครอบคลุมพื้นที่อ้างอิงตามทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทย (สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, ๒๕๔๒) มีพื้นที่รวม ๑๓๓,๑๒๐ ไร่ หรือ ๒๑,๒๙๙ เฮกตาร์ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เป็นลำดับที่ ๑๑๐๐ ในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เมื่อศึกษาด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แล้วพบว่าพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ มีพื้นที่รวมทั้งหมด ๑๔๕,๑๖๒ ไร่ มีพิกัดครอบคลุมพื้นที่ศึกษาที่พิกัดมุมซ้ายบนที่ ๔๘๐๐๐๐ E ๘๙๘๐๐๐ N และมุมขวาล่างที่พิกัด ๕๐๖๐๐๐ E ๘๖๘๐๐๐ N ดังรูปที่ ๑

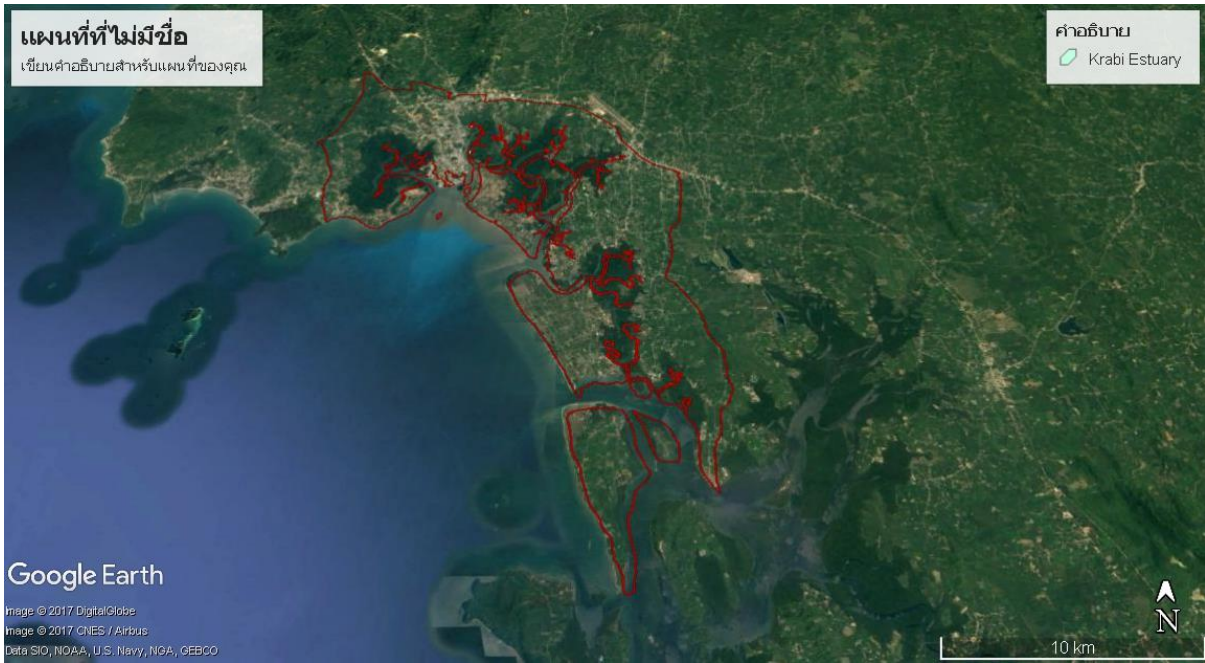
๒) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ มีลักษณะเป็นปากแม่น้ำครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่สุสานหอย ๗๕ ล้านปี ที่เป็นหนึ่งเดียวในภูมิภาคนี้ เขตผังเมืองรวมกระบี่ ป่าชายเลน หาดเลน หาดทราย ลำคลองน้อยใหญ่หน้าเมืองกระบี่ ถึงป่าชายเลนและหญ้าทะเลผืนใหญ่ในบริเวณเกาะศรีบอยา ป่าชายเลนปากแม่น้ำกระบี่ มีสภาพสมบูรณ์ขึ้นอยู่หนาแน่นและสวยงาม มีลำคลองหลายสายไหลลงสู่ทะเลปกคลุมด้วยป่าชายเลน และหาดเลน ที่ยาวตามแนวชายฝั่งทะเลประมาณ ๒๖ กิโลเมตร โดยหาดเลนจะปรากฏเมื่อน้ำทะเลลง หาดเลนบางแห่งมีความกว้างประมาณ ๒ กิโลเมตรจากชายฝั่ง หาดเลนระหว่างปากน้ำกระบี่กับคลองยวนมีขนาดประมาณ ๙.๓ ตารางกิโลเมตร (๕,๘๑๒.๕ ไร่) เมื่อน้ำทะเลลดลงต่ำสุดระดับน้ำโดยเฉลี่ยลึก ๒ เมตร บริเวณร่องน้ำมีความลึกประมาณ ๖-๑๐ เมตร ดังแสดงในรูปที่ ๒

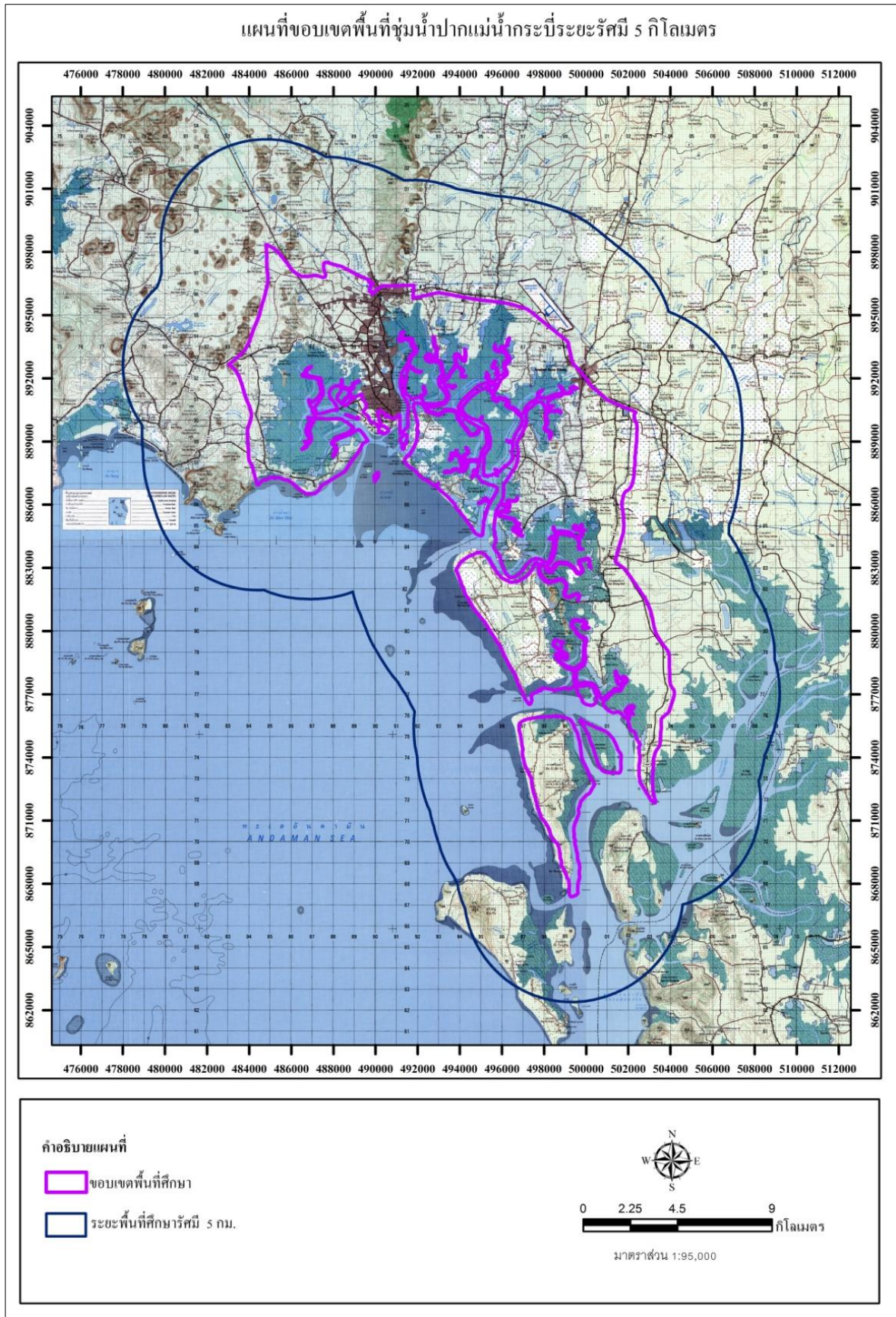
ขอบเขตการศึกษาข้อมูลทางกายภาพได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาครอบคลุมระยะรัศมีตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวทางการจัดทำและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยกำหนดเป็นพื้นที่ศึกษาโดยรอบในระยะ ๕ กิโลเมตร ดังแสดงในรูปที่ ๓

รูปที่ ๑ ขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

รูปที่ ๒ ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

รูปที่ ๓ พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ในระยะ ๕ กิโลเมตร

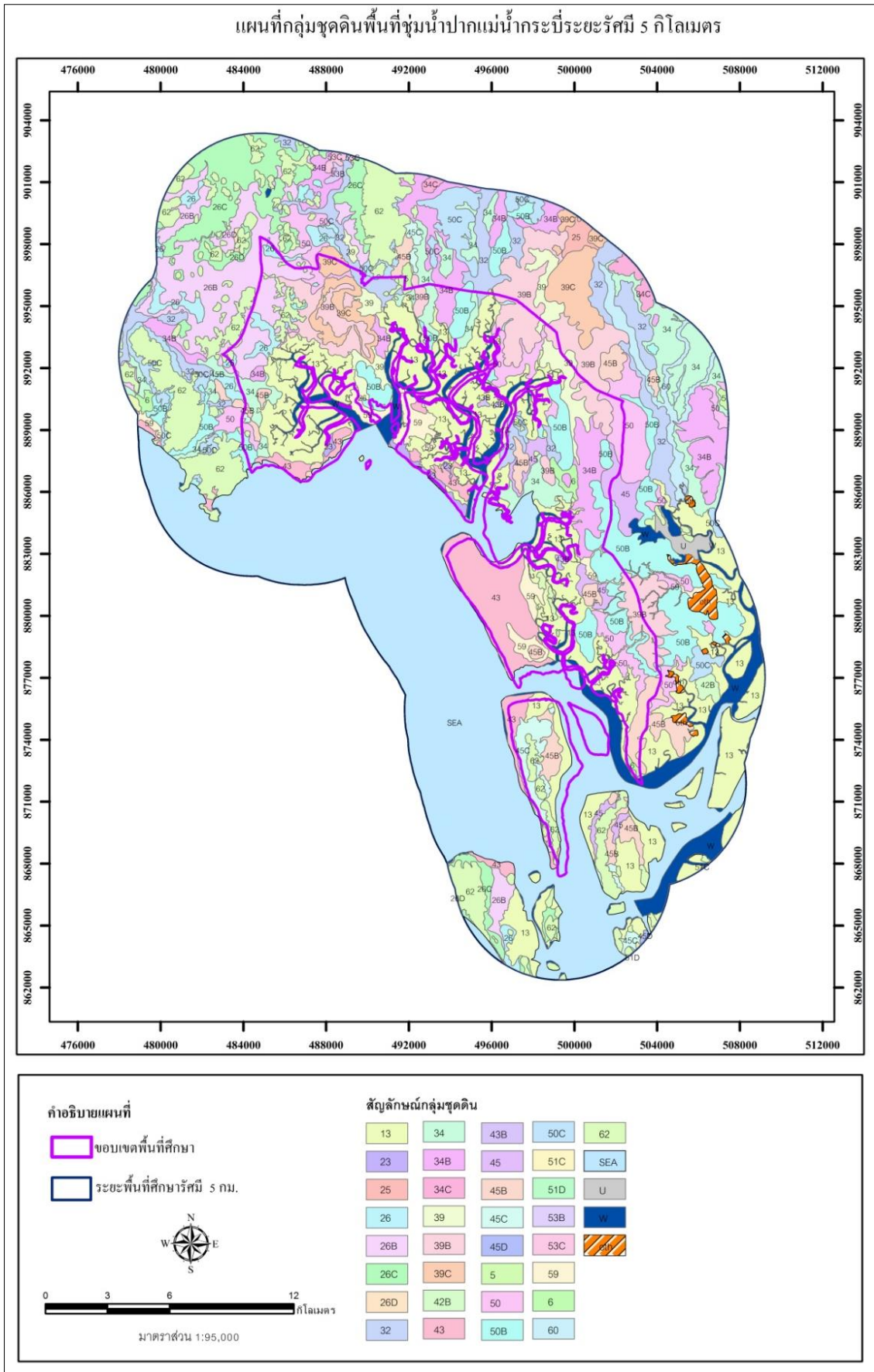
๓) ทรัพยากรดิน

จากข้อมูลกลุ่มชุดดินของกรมพัฒนาที่ดิน นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Quantum GIS โดยซ้อนทับกับขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตพื้นที่ศึกษาระยะ ๕ กิโลเมตร ผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มชุดดินที่พบบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จำนวน ๑๘ กลุ่มชุดดิน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕, ๖, ๑๓, ๒๓, ๒๕, ๒๖, ๓๒, ๓๔, ๓๙, ๔๒, ๔๓, ๔๕, ๕๐, ๕๑, ๕๓, ๕๙, ๖๐, ๖๒ นอกจากนี้ยังพบพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (AQ) เหมืองแร่ (ML) แหล่งน้ำ (W) และชุมชน (U) มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๑ และรูปที่ ๔

ตารางที่ ๑ กลุ่มชุดดินในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	สัดส่วนพื้นที่ (ร้อยละ)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	สัดส่วนพื้นที่ (ร้อยละ)
๑๓	๗๑๘๙๙	๑๔.๔๘	๔๕C	๔๐๙๘	๐.๘๓
๒๓	๑๐๘๕	๐.๒๒	๔๕D	๙๐	๐.๐๒
๒๕	๙๙๙	๐.๒๐	๕	๖๒๓	๐.๑๓
๒๖	๔๗๖๘	๐.๙๖	๕๐	๑๔๖๗๖	๒.๙๖
๒๖B	๒๑๕๑๕	๔.๓๓	๕๐B	๒๖๓๙๓	๕.๓๒
๒๖C	๑๕๒๑๙	๓.๐๗	๕๐C	๙๔๓๑	๑.๙๐
๒๖D	๑๒๔	๐.๐๒	๕๑C	๗	๐.๐๐
๓๒	๑๐๔๐๓	๒.๑๐	๕๑D	๑๓	๐.๐๐
๓๒g๓	๕๘๗๘	๑.๑๘	๕๓B	๒๘๓	๐.๐๖
๓๔	๑๒๘๐๙	๒.๕๘	๕๓C	๓๙๕	๐.๐๘
๓๔B	๑๘๖๓๔	๓.๗๕	๕๙	๖๐๑๗	๑.๒๑
๓๔C	๑๕๒๘	๐.๓๑	๖	๑๒๖๗	๐.๒๖
๓๔g๓	๕๕๓๐	๑.๐๙	๖๐	๔๖๒๑	๐.๙๓
๓๙	๖๔๓๗	๑.๓๐	๖๒	๓๓๖๒๗	๖.๗๗
๓๙B	๒๑๖๘๗	๔.๓๗	AQ	๗๐๑	๐.๑๔
๓๙C	๙๒๖๔	๑.๘๗	ML	๑๔๙๙	๐.๓๐
๔๒B	๗๒๒	๐.๑๕	SEA	๑๓๑๕๕๗	๒๖.๕๐
๔๓	๑๔๖๗๑	๒.๙๖	U	๑๒๘๗	๐.๒๖
๔๓B	๔๑๐	๐.๐๘	W	๒๐๔๘๘	๔.๑๓
๔๕	๔๘๕๓	๐.๙๘	รวม	๒๓๙๓๙๐	๔๘.๒๒
๔๕B	๑๑๐๕๕	๒.๒๓			

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๕๙)

รูปที่ ๔ กลุ่มชุดดินในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

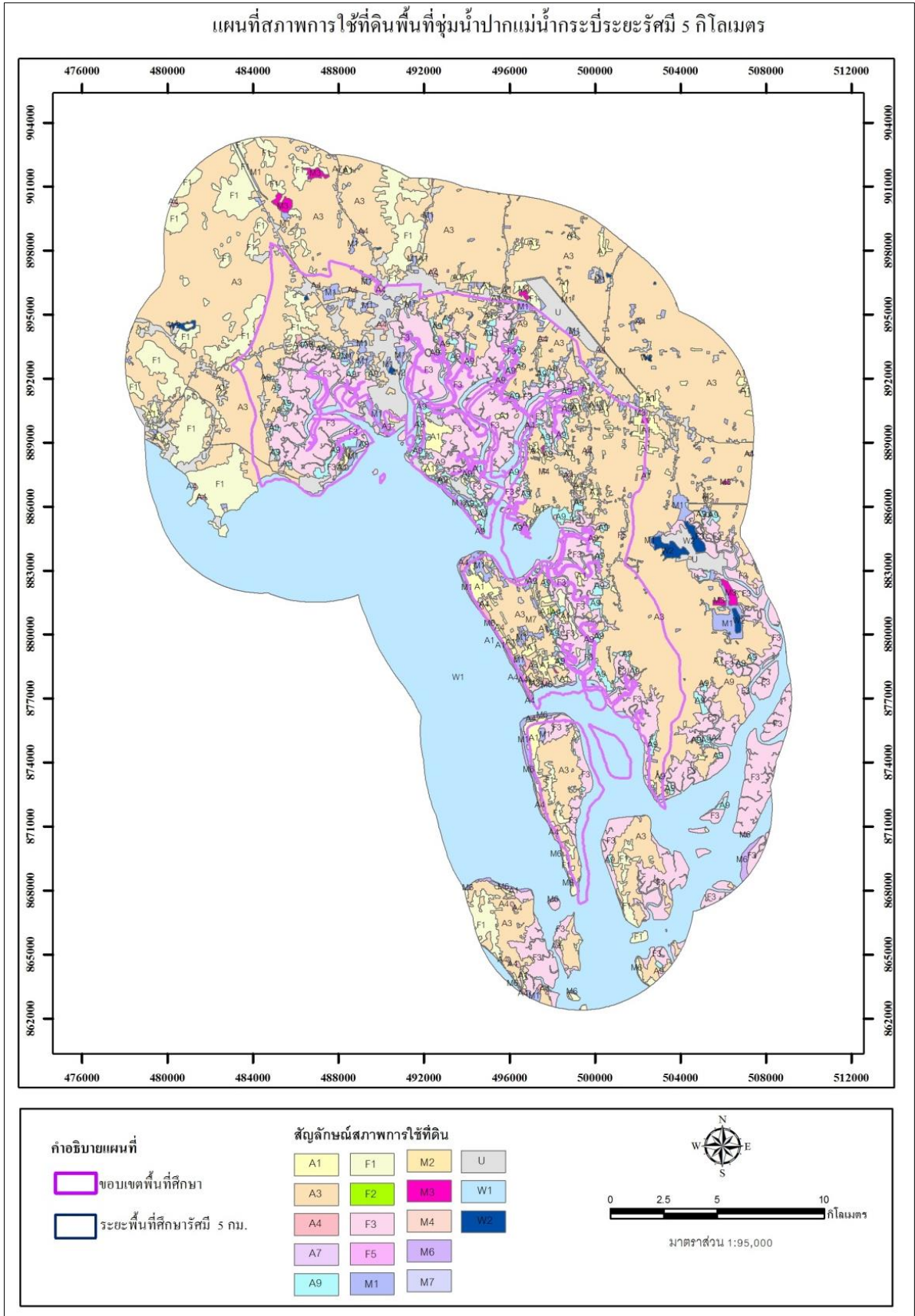
๔) การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ของพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ในระยะรัศมี ๕ กิโลเมตรจากพื้นที่ศึกษา พบว่าสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่ในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ เป็นพื้นที่ไม้ผล เนื้อที่ ๑๘๙,๗๔๓ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ ๓๘.๒๒ ของพื้นที่ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง โดยมีเนื้อที่ ๑๕๑,๓๐๔ ไร่ และป่าชายเลนเนื้อที่ ๖๘,๗๔๙ ไร่ ตามลำดับ ที่เหลือเป็นชุมชนและสิ่งก่อสร้าง ป่าดิบ นาข้าว พืชหญ้า ไม้ยืนต้น หาดทราย และสระน้ำ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๒ และรูปที่ ๕

ตารางที่ ๒ สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

สัญลักษณ์	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
A๑	นาข้าว	๙,๙๕๙	๒.๐๑
A๓	ไม้ผล	๑๘๙,๗๔๓	๓๘.๒๒
A๔	ไม้ยืนต้น	๒,๑๔๘	๐.๔๓
A๗	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๕	๐.๐๐
A๙	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๙,๗๐๓	๑.๙๕
F๑	ป่าดิบ	๒๘,๒๒๐	๕.๖๘
F๒	ป่าผลัดใบ	๒๖	๐.๐๑
F๓	ป่าชายเลน	๖๘,๗๔๙	๑๓.๘๕
F๕	ป่าปลูก	๒๑	๐.๐๐
M๑	พุ่มหญ้า	๘,๗๕๘	๑.๗๖
M๒	ที่ลุ่ม	๑๖๖	๐.๐๓
M๓	บ่อลูกรัง	๑,๐๙๙	๐.๒๒
M๔	ที่ถม	๑๗	๐.๐๐
M๖	หาดทราย	๑,๖๐๐	๐.๓๒
M๗	ที่ทิ้งขยะ	๒๘	๐.๐๑
U	ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	๒๓,๓๗๕	๔.๗๑
W๑	แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง	๑๕๑,๓๐๔	๓๐.๔๘
W๒	สระน้ำ บ่อน้ำ คลอง	๑,๕๕๒	๐.๓๑
รวม		๔๙๖,๔๖๓	๑๐๐.๐๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๕๙)

รูปที่ ๕ สภาพการใช้ที่ดินในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบะ

๒. ด้านชีวภาพ

๑) ทรัพยากรป่าไม้

จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรป่าไม้บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ พบพรรณไม้รวม ๓๗๕ ชนิด จาก ๒๙๑ สกุล ๑๐๗ วงศ์ (ตารางภาคผนวกที่ ๒) เป็นพรรณไม้ที่นำเข้าไปปลูก ๒๓ ชนิด เช่น มะม่วงหิมพานต์ *Anacardium occidentale* L. มะม่วง *Mangifera indica* L. ลำดวน *Melodorum fruticosum* Lour. ปืบ *Millingtonia hortensis* L.f. ชมพูพันธุ์ทิพย์ *Tabebuia rosea* (Bertol.) DC. สนประติพัทธ์ *Casuarina junghuhniana* Miq. ตะเคียนทอง *Hopea odorata* Roxb. ราชพฤกษ์ *Cassia fistula* L. หางนกยูงฝรั่ง *Delonix regia* (Bojer ex Hook.) Raf. กระจับปี่ *Acacia auriculaeformis* A.Cunn. ex Benth. ประดู่บ้าน *Pterocarpus indica* Willd. อินทรี *Lagerstroemia loudonii* Teijsm. & Binn. สะเดา *Azadirachta indica* A.Juss. var. *siamensis* Valetton กระเทียม *Sandoricum koetjape* (Burm.f.) Merr. และมะพร้าว *Cocos nucifera* L. var. *nucifera*

พบพืชหายากที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ระดับชาติ ๓ ชนิด ได้แก่ ปรงทะเล *Cycas edentata* de Laub. นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K.Saurnders และจิกเล *Barringtonia asiatica* (L.) Kurz

พบพืชหายากที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ระดับนานาชาติ ๑ ชนิด คือ ปรงทะเล *Cycas edentata* de Laub.

พบพืชต่างถิ่นที่รุกรานรายการ ๑ จำนวน ๑๑ ชนิด ได้แก่ หงอนไก่ไทย *Celosia argentea* L. สาบเสือ *Chromolaena odorata* (L.) R.M.King & H.Rob. ขี้เหล็กย่าน *Mikania cordata* (Burm.f.) B.L.Rob. หญ้าหาง *Euphorbia heterophylla* L. แมงลักคา *Hyptis suaveolens* (L.) Poit. กระจับปี่ *Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit ไมยราบต้น *Mimosa pigra* L. หญ้าคา *Imperata cylindrica* (L.) P.Beauv. หญ้าขจรจบ *Pennisetum polystachyon* (L.) Schult. สาหร่ายหางกระรอก *Hydrilla verticillata* (L.f.) Royle และผักตบชวา *Eichhornia crassipes* (Mart.) Solms พบพืชต่างถิ่นที่รุกรานรายการ ๒ จำนวน ๒ ชนิด ผักขมหนาม *Amaranthus spinosus* L. และตะขบฝรั่ง *Muntingia calabura* L.

๒) ทรัพยากรสัตว์ป่า

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ เป็นพื้นที่เครือข่ายพื้นที่สำหรับนกชายเลนในเส้นทางบินเอเชียตะวันออกเฉียง-ออสเตรเลีย แห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งถือเป็นเครือข่ายอนุรักษ์นกอพยพตามโครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพ และการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืน ในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออกเฉียง-ออสเตรเลีย พบนกชายเลนทั้งหมด ๒๗ ชนิด มี ๒๕ ชนิดเป็นนกอพยพ ชนิดที่มีความสำคัญ เช่น นกหัวโตทรายเล็ก (Mongolian Plover) และนกทะเลขาเขียวลายจุด (Nordmann's Greenshank) ซึ่งจำนวนประชากรที่พบในพื้นที่นี้ เป็นไปตามเกณฑ์ประชากร ๑% ของอนุสัญญาแรมซาร์ โดยนกทะเลขาเขียวลายจุด เป็นชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ และเป็นไปตามเกณฑ์พื้นที่หยุดพักที่สนับสนุนประชากรมากกว่า ๐.๒๕% โดยนกหัวโตทรายใหญ่ และนกหัวโตขาดำเป็นไปตามเกณฑ์นี้ จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรสัตว์ป่า พบว่ามีสัตว์ป่าที่ได้รับการจัดสถานภาพตามการจัดของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (Nabhitabhata & Chan-ard ๒๐๐๕) และ IUCN (๒๐๑๗) อย่างน้อย ๑๓ ชนิด ซึ่งเป็นสัตว์ป่าที่มีสถานภาพด้านการอนุรักษ์ของสัตว์ป่าที่เกี่ยวข้องกับ

เกณฑ์การจัดสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ประกอบด้วย สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๔ ชนิด สัตว์จำพวกนก ๕ ชนิด และสัตว์เลื้อยคลาน ๔ ชนิด ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ชนิดสัตว์ที่มีความสำคัญและอยู่ในเกณฑ์วินิจฉัยสำหรับกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ

ลำดับ	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	สถานภาพการอนุรักษ์*	
				ระดับโลก	ระดับประเทศ
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม					
๑.	นากใหญ่ขนเรียบ	Smooth-coated Otter	<i>Lutrogale perspicillata</i>	VU	VU
๒.	พะยูน	Dugon	<i>Dugong dugon</i>	VU	CR
๓.	โลมาปากขวด	Indo-pacific Bottlenose Dolphin	<i>Tursiops aduncus</i>	DD	VU
๔.	โลมาอิวรตี	Irrawaddy Dolphin	<i>Orcaella brevirostris</i>	VU	CR
สัตว์จำพวกนก					
๑.	นกทะเลขาเขียวลายจุด	Spotted Greenshank	<i>Tringa guttifer</i>	EN	EN
๒.	นกยางจีน	Chinese Egret	<i>Egretta eulophotes</i>	VU	EN
๓.	นกนางนวลเกลบลสีกุหลาบ	Roseate Tern	<i>Sterna dougallii</i>	LC	EN
๔.	นกฟินฟุต	Masked Finfoot	<i>Heliopais personata</i>	EN	CR
๕.	นกจับแมลงป่าชายเลน	Mangrove Blue-Flycatcher	<i>Cyornis rufigastra</i>	LC	VU
สัตว์เลื้อยคลาน					
๑.	งูจงอาง	King Cobra	<i>Ophiophagus hannah</i>	VU	LC
๒.	เต่าตะนุ	Green Turtle	<i>Chelonia mydas</i>	EN	CR
๓.	เต่ากระ	Hawksbill Turtle	<i>Eretmochelys imbricata</i>	CR	CR
๔.	จระเข้แม่น้ำเค็ม	Saltwater Crocodile	<i>Crocodylus porosus</i>	LC	CR

หมายเหตุ: สถานภาพระดับชาติ (Nabhitabhata & Chan-Ard ๒๐๐๕; Sanguansombat ๒๐๐๕)

สถานภาพระดับโลก (IUCN ๒๐๑๗)

CR = สถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

EN = สถานภาพใกล้สูญพันธุ์

VU = สถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์

NT = สถานภาพใกล้ถูกคุกคาม

LC = สถานภาพเป็นกังวลน้อยที่สุด

DD = สถานภาพข้อมูลไม่เพียงพอ

๓) ทรัพยากรปลา

จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรปลาในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จำนวน ๔ จุดสำรวจ (ตารางที่ ๔ และรูปที่ ๗) พบปลาทั้งสิ้น ๑๖๔ ชนิด จาก ๗๓ วงศ์ (ตารางภาคผนวกที่ ๓) สถานภาพของปลาในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จากการตรวจสอบพบปลาที่ติดสถานภาพของ IUCN Redlist of Threatened Species (๒๐๐๖) และสถานภาพของ Thailand red data: Fishes (Vidthayanon, ๒๐๐๕) จำนวน ๔ ชนิด โดยเป็นชนิดที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (VU-Vulnerable species) ได้แก่ ปลากระเบนบัว *Himantura bleekeri* (Blyth, ๑๘๖๐), ปลาฉลามหูดำ *Carcharhinus sorrah* (Muller & Henle, ๑๘๓๘), ปลาหลดจาก *Muraenesox cinereus* (Forsskål ๑๗๗๕) และปลาดุกอุย *Clarias macrocephalus* Günther, ๑๘๖๔

ตารางที่ ๔ ตำแหน่งพิกัดจุดเก็บตัวอย่างทรัพยากรปลาและสัตว์หน้าดิน

จุดสำรวจ	ตำแหน่งพิกัด (UTM)		
	เขต	E	N
๑	๔๗ P	๔๘๙๐๓๔	๘๙๐๑๔๐
๒	๔๗ P	๔๘๙๓๘๗	๘๘๙๓๙๐
๓	๔๗ P	๔๙๑๑๑๓	๘๘๙๘๕๗
๔	๔๗ P	๔๙๑๐๙๐	๘๙๑๒๙๔

นอกจากนี้พบปลาชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว ๓ ชนิด คือ ปลากระดี่ *Hypostomus plecostomus* (Linnaeus, ๑๗๕๘), ปลาหมอเทศ *Oreochromis mossambicus* (Peters, ๑๘๕๒) และปลานิล *Oreochromis niloticus* (Linnaeus, ๑๗๕๘)

๔) ทรัพยากรสัตว์หน้าดิน

จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรสัตว์หน้าดินในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จำนวน ๔ จุดสำรวจ (ตารางที่ ๔ และรูปที่ ๗) พบสัตว์หน้าดินทั้งสิ้น ๙ ชนิด จาก ๓ ไฟลัม ๕ ชั้น ๙ อันดับ ๑๒ วงศ์ มีปริมาณความชุกชุมของสัตว์หน้าดินเฉลี่ย ๒๔๔ ตัวต่อตารางเมตร (ตารางที่ ๕) ไฟลัม Mollusca มีปริมาณความชุกชุมมากที่สุด รองลงมาคือ ไฟลัม Arthropoda และไฟลัม Annelida มีปริมาณความชุกชุมน้อยที่สุด

ตารางที่ ๕ ชนิดและปริมาณสัตว์หน้าดิน (ตัว/ตารางเมตร) บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

Phylum	Class	Order	Family	Scientific Name	St.๑	St.๒	St.๓	St.๔
Annelida	Polychaeta	Phyllodocida	Nereididae	<i>Nereis</i> sp.	๘๙			
		Scolecida	Paraonidae		๔๔			
Arthropoda	Malacostraca	Decapoda					๔๔	๔๔
	Maxillopoda	Sessilia	Balanidae	<i>Balanus</i> sp.			๔๔๔	
Mollusca	Gastropoda	Archaeogastropoda	Trochidae					๔๔
		Neogastropoda	Nassariidae			๔๔		
		Littorinimorpha	Littorinidae				๘๙	
		Bivalvia	Veneroidea	Veneridae				๘๙
		Arcoidea	Arcidae				๔๔	
รวม					๑๓๓	๑๓๓	๖๒๒	๘๙

๕) ทรัพยากรปะการังและหอยทะเล

ทรัพยากรปะการัง

แนวปะการังในพื้นที่จังหวัดกระบี่ส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามเกาะต่าง ๆ มีแนวปะการังเพียงส่วนน้อยที่ก่อตัวได้บ้างตามชายฝั่งแผ่นดินใหญ่ บริเวณที่มีปะการังสภาพสมบูรณ์มี ๒ พื้นที่ คือ บริเวณเกาะยูง และเกาะปิเต๊ะ สำหรับบริเวณในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่พบการรายงานสภาพปะการังเฉพาะบริเวณเกาะศรีบอยา ซึ่งแนวปะการังมีสภาพเสื่อมโทรม ก่อตัวบนพื้นทรายบริเวณด้านตะวันตก และอยู่ติดกับแหล่งหอยทะเล มีพื้นที่แนวปะการังประมาณ ๑,๑๖๔ ไร่ ปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่ร้อยละ ๒๖.๒ และปะการังตายร้อยละ ๖๕.๓ ปะการังชนิดเด่น คือ ปะการังโขด (*Porites lutea*) ปะการังดอกไม้ทะเล (*Goniopora* sp.) ปะการังช่องเหลี่ยม (*Favites* spp.) และปะการังผิวเกล็ดน้ำแข็ง (*Montipora* spp.) (ตารางที่ ๖ และรูปที่ ๖)

ตารางที่ ๖ ทรัพยากรปะการังบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

พื้นที่	พื้นที่แนวปะการัง (ไร่)	อัตราส่วนของปะการังที่มีชีวิตกับปะการังตาย	สถานภาพแนวปะการัง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อไทย	สถานภาพตาม IUCN
เกาะศรีบอยา	๑,๑๖๔	๑:๓	เสียหายมาก	<i>Porites lutea</i>	ปะการังโขด	LC
				<i>Goniopora</i> sp.	ปะการังดอกไม้ทะเล	-
				<i>Favites</i> spp.	ปะการังช่องเหลี่ยม	-
				<i>Montipora</i> spp.	ปะการังผิวเกล็ดน้ำแข็ง	-

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน (๒๕๕๖)

หมายเหตุ: สถานภาพตาม IUCN

Least Concerned (LC) = กลุ่มที่เป็นกังวลน้อยที่สุด

ทรัพยากรหญ้าทะเล

แหล่งหญ้าทะเลขนาดใหญ่ของพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ อยู่บริเวณบ้านแหลมหิน เกาะศรีบอยา เกาะกา เกาะปู และเกาะไต่ะลัง รวมพื้นที่ประมาณ ๑๖,๖๒๕ ไร่ พบหญ้าทะเล ๑๐ ชนิด คือ หญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*) หญ้ากุ่มช่ายเข็ม (*Halodule pinifolia*) หญ้าชะเงาเต่า (*Thalassia hemprichii*) หญ้าใบมะกรูด (*Halophila ovalis*) หญ้าเงาใบพาย (*Halophila beccarii*) หญ้าใบมะกรูดแคระ (*Halophila minor*) หญ้ากุ่มช่ายทะเล (*Halophila uninervis*) หญ้าชะเงาใบมน (*Cymodocea rotundata*) หญ้าชะเงาใบฟันเลื่อย (*Cymodocea serrulata*) และหญ้าต้นหอม (*Syringodium isoetifolium*) (ตารางที่ ๗ และรูปที่ ๖)

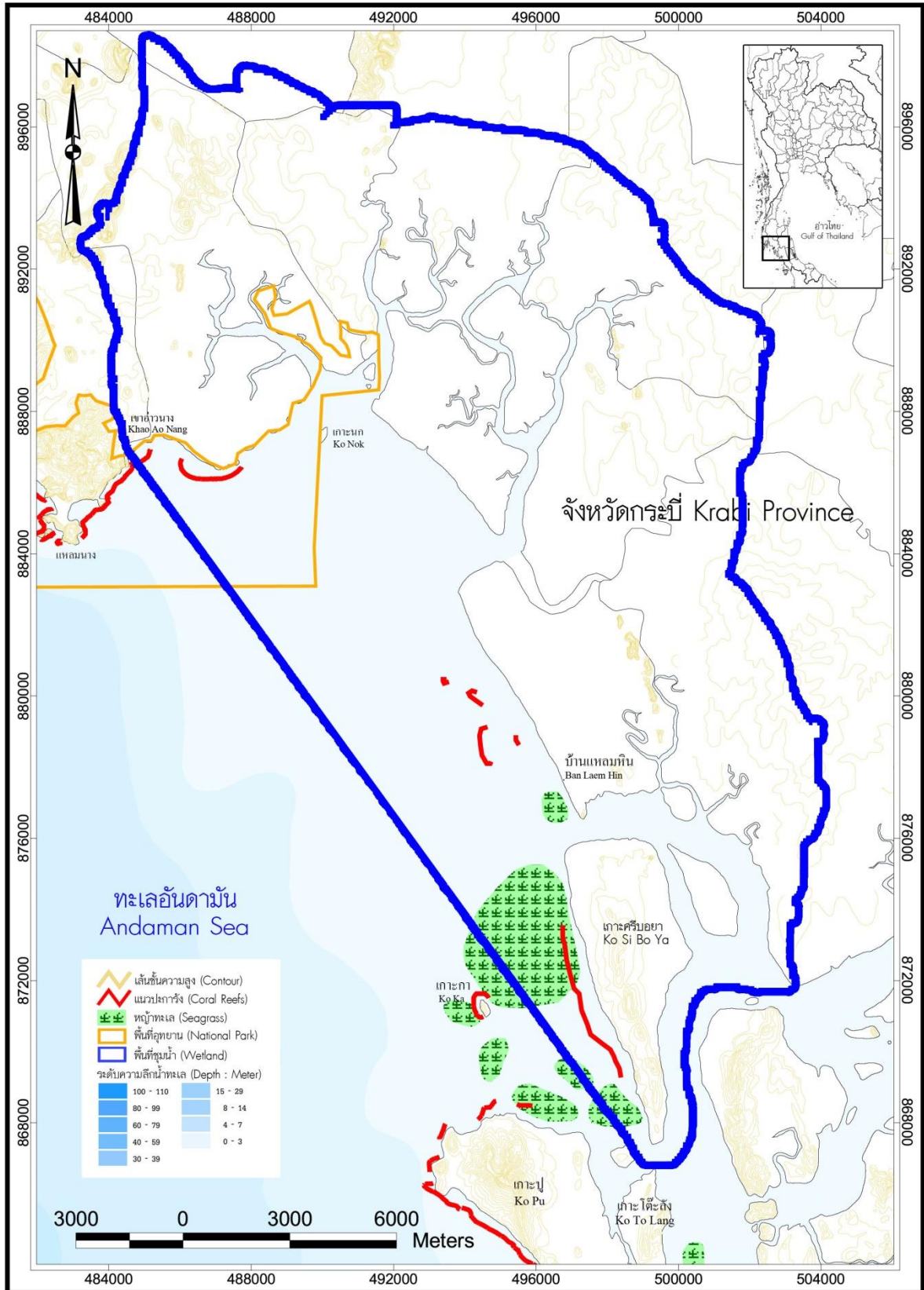
ตารางที่ ๗ ทรัพยากรหญ้าทะเลบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

พื้นที่	การปกคลุมพื้นที่ (ไร่)	การปกคลุมพื้นที่ (ร้อยละ)	สถานภาพหญ้าทะเล	ชนิดหญ้าทะเล	ชื่อไทย	สถานภาพตาม IUCN
บ้านแหลมหิน	๕๙๔	๒๕	คงสภาพตามธรรมชาติ	<i>Cymodocea serrulata</i>	หญ้าชะเงาใบฟันเลื่อย	LC
เกาะศรีบอยา เกาะกา และ เกาะปู	๑๑,๑๒๕	๘๕	สมบูรณ์ดีมาก	<i>Enhalus acoroides</i>	หญ้างอ หญ้าชะเงา หรือ หญ้าคาทะเล	LC
				<i>Halodule pinifolia</i>	หญ้าผมนาง, หญ้าชะเงาฝอย, หรือหญ้ากุ่มช่ายเข็ม	LC
				<i>Thalassia hemprichii</i>	หญ้าเต่า หรือหญ้าชะเงาเต่า	LC
				<i>Halophila ovalis</i>	หญ้าเงา, หญ้าใบมะกรูด หรือหญ้าอำพัน	LC
				<i>Halophila beccarii</i>	หญ้าเงาแคระ, หญ้าใบพาย	LC
				<i>Halophila minor</i>	หญ้าเงาใบเล็ก	LC
				<i>Cymodocea rotundata</i>	หญ้าชะเงาใบมน	LC
<i>Cymodocea serrulata</i>	หญ้าชะเงาใบฟันเลื่อย	LC				

ที่มา: สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน (๒๕๕๕)

หมายเหตุ: สถานภาพตาม IUCN

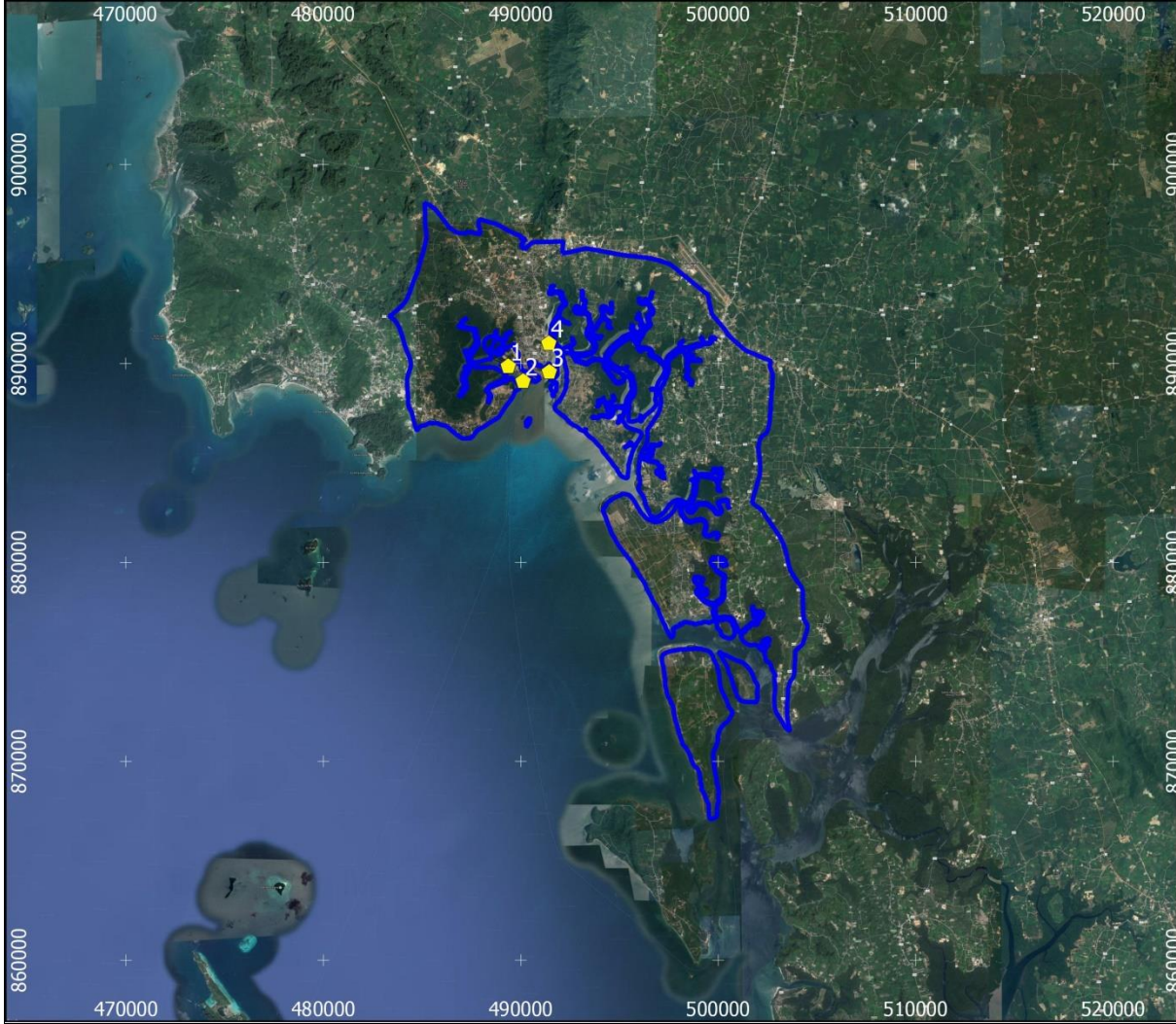
Least Concerned (LC) = กลุ่มที่เป็นกังวลน้อยที่สุด

รูปที่ ๖ ทรัพยากรปะการังและหญ้าทะเลบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่

๓. ด้านคุณภาพน้ำ

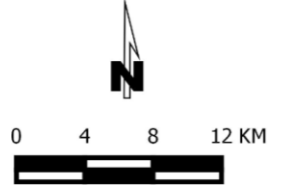
การดำเนินการศึกษาสถานคุณภาพน้ำทะเลของพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ได้ทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำ จำนวน ๔ สถานี (รูปที่ ๗) การตรวจวิเคราะห์ที่ได้ดำเนินการทั้งในภาคสนามพร้อมทั้งเก็บตัวอย่างน้ำส่งวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ สำหรับผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำได้ผลดังแสดงในตารางที่ ๘ เนื่องจากสภาพพื้นที่บริเวณสถานีที่ศึกษาคุณภาพน้ำมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และอยู่ในเขตชุมชน ดังนั้นคุณภาพน้ำที่ได้จึงนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเล ประเภทที่ ๓ (เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) / ประเภทที่ ๖ (สำหรับเขตชุมชน) ตามประกาศของตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๗ พ.ศ. ๒๕๔๙ ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้ คุณภาพน้ำมีสภาพเป็นกรดอ่อน-กลาง โดยมีค่า pH ระหว่าง ๖.๕-๗.๑ (ค่าเฉลี่ย ๖.๙±๐.๑๔) ซึ่งมีสภาพเป็นกรดสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเล็กน้อย (ค่ามาตรฐานกำหนดให้มีค่า pH ระหว่าง ๗-๘.๕) สำหรับปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO, mg/l) มีค่าปานกลาง โดยมีค่าระหว่าง ๕.๓-๕.๘ mg/l (ค่าเฉลี่ย ๕.๖±๐.๑๑ mg/l) ซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (ค่ามาตรฐานกำหนดให้มีค่า DO ≥ ๔.๐ mg/l) ระดับความเค็มของน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำมีสภาพเป็นน้ำกร่อย ระดับความเค็มมีค่าระหว่าง ๘.๙-๑๘.๓ ppt (ค่าเฉลี่ย ๑๔.๔±๒.๓๓ ppt) ปริมาณของแข็งแขวนลอยในน้ำ (suspended solid, mg/l) มีอยู่ต่ำ โดยมีค่าระหว่าง ๑๐-๔๑ mg/l (ค่าเฉลี่ย ๒๓.๓±๗.๒๔ mg/l) ในขณะที่ปริมาณของแข็งละลายน้ำโดยรวม (Total Dissolved Solid, mg/l) เจือปนในน้ำสูงมากมีค่าระหว่าง ๑๒,๔๗๐-๒๓,๕๑๐ mg/l (ค่าเฉลี่ย ๑๘,๙๒๐±๒,๖๗๘ mg/l) ประกอบกับน้ำมีความขุ่นค่อนข้างสูง โดยมีความโปร่งแสงค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าระหว่าง ๐.๕-๐.๙๕ เมตร (ค่าเฉลี่ย ๐.๗ ± ๐.๑ เมตร) สารเคมีปนเปื้อนในน้ำ (แอมโมเนีย-ไนโตรเจน, NH₃-N และ ฟอสเฟต, PO₄^{๓-}) ในภาพรวมมีในระดับต่ำ ยกเว้นปริมาณแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ในสถานีที่ ๑ และ ๔ มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนด นอกจากนี้ยังพบว่าปริมาณไนเตรท (NO₃⁻) ปนเปื้อนในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ค่ามาตรฐานกำหนดให้มีค่า NO₃⁻ ≤ ๐.๐๖ mg/l) สำหรับปริมาณแบคทีเรียที่ปนเปื้อนในน้ำนั้น ปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียรวม (Total coliform bacteria) มีค่าสูงเนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีค่าระหว่าง ๔๙๐-๙๒,๐๐๐ MPN/๑๐๐ ml (ค่าเฉลี่ย ๓๓,๖๒๓±๒๐,๐๘๘ MPN/๑๐๐ ml) ในสถานีที่ ๒, ๓ และ ๔ มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน (ค่ามาตรฐานกำหนดให้มีค่า TCB ≤ ๑,๐๐๐ MPN/๑๐๐ ml) ในขณะที่ปริมาณแบคทีเรียที่สามารถก่อโรค (Fecal coliform bacteria) ทุกสถานีมีค่าต่ำและผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

แผนที่จุดเก็บตัวอย่างน้ำและระบบนิเวศทางน้ำ
พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

คำอธิบายแผนที่

- ขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำ
- จุดเก็บตัวอย่างน้ำและระบบนิเวศทางน้ำ

รูปที่ ๗ จุดสำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำและระบบนิเวศทางน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

ตารางที่ ๘ คุณภาพน้ำบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่

สถานีที่	UTM	X	Y	pH	Temp. (°C)	DO (mg/l)	ความโปร่งใส (m)	ความเค็ม (ppt)	SS (mg/l)	TDS (mg/l)	การนำไฟฟ้า (ms/cm)	NH ₃ -N (mg/l)	PO ₄ ³⁻ (mg/l)	NO ₃ ⁻ (mg/l)	TCB (MPN/๑๐๐ml)	FCB (CFU/๑๐๐ml)	
๑	๔๗P	๔๘๙๐๓๔	๘๙๐๑๔๐	๖.๕	๒๘.๐	๕.๓	๐.๕๐	๑๘.๒	๔๑	๒๓,๑๔๐	๓๔.๓	๐.๕	<๐.๑	๐.๓๕	๔๙๐	๖	
๒	๔๗P	๔๘๙๗๘๗	๘๘๙๓๙๐	๖.๘	๒๘.๖	๕.๘	๐.๙๕	๑๘.๓	๑๓	๒๓,๕๑๐	๓๔.๓	nil	<๐.๑	<๐.๑	๑๘,๐๐๐	๖๐	
๓	๔๗P	๔๙๑๑๑๓	๘๘๙๘๕๗	๗.๑	๒๙.๒	๕.๕	๐.๗๕	๑๒.๑	๑๐	๑๖,๕๖๐	๒๓.๗	nil	<๐.๑	๐.๕๒	๒๔,๐๐๐	๑๖	
๔	๔๗P	๔๙๑๐๙๐	๘๙๑๒๙๔	๗.๑	๒๙.๘	๕.๗	๐.๖๐	๘.๙	๒๙	๑๒,๔๗๐	๑๗.๗	๐.๔	<๐.๑	๑.๔๓	๙๒,๐๐๐	<๑	
	average			๖.๙	๒๘.๙	๕.๖	๐.๗	๑๔.๔	๒๓.๓	๑๘,๙๒๐	๒๗.๕	๐.๒	๐.๑	๐.๖	๓๓,๖๒๓	๒๑	
	maximum			๗.๑	๒๙.๘	๕.๘	๐.๙๕	๑๘.๓	๔๑	๒๓,๕๑๐	๓๔.๓	๐.๕	๐.๑	๑.๔๓	๙๒,๐๐๐	๖๐	
	minimum			๖.๕	๒๘	๕.๓	๐.๕	๘.๙	๑๐	๑๒,๔๗๐	๑๗.๗	๐	๐.๑	๐.๑	๔๙๐	๑	
	SE			๐.๑๔	๐.๓๙	๐.๑๑	๐.๑๐	๒.๓๓	๗.๒๔	๒,๖๗๘	๔.๑๑	๐.๑๓	๐	๐.๒๙	๒๐,๐๘๘	๑๓	
มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเล ประเภทที่ ๓ (เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) / ประเภทที่ ๖ (สำหรับเขตชุมชน)							เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นไม่เกิน ๑ °C / ๒ °C จากสภาพธรรมชาติ	เปลี่ยนแปลงไม่เกิน ๑๐ % จากค่าความโปร่งใสต่ำสุด	ลดลงจากสภาพธรรมชาติ	มีค่าเปลี่ยนแปลงไม่เกิน ๑๐ % ของค่าความเค็มต่ำสุด	มีค่าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นไม่เกินผลรวมของค่าเฉลี่ยตลอดทั้งปี	-	-	≤๐.๑/ ≤๐.๐๗	≤๐.๐๔๕ ≤๐.๐๖	≤๑,๐๐๐	≤๗๐/ ≤๑๐๐

๔. ด้านเศรษฐกิจและสังคม

๑) สถานภาพโดยรวมของพื้นที่

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ประกอบด้วย ป่าชายเลน หาดเลน หาดทราย ลำคลองน้อยใหญ่หน้าเมืองกระบี่ จนถึงป่าชายเลนและหญ้าทะเลผืนใหญ่ในบริเวณเกาะศรีบอยา ป่าชายเลนปากแม่น้ำกระบี่มีสภาพที่สมบูรณ์ขึ้นอยู่หนาแน่นและสวยงาม มีลำคลองหลายสายไหลลงสู่ทะเลปกคลุมด้วยป่าชายเลน และหาดเลน มีความยาวตามแนวชายฝั่งทะเลประมาณ ๒๖ กิโลเมตร โดยหาดเลนบางแห่งมีความกว้างถึง ๒ กิโลเมตร

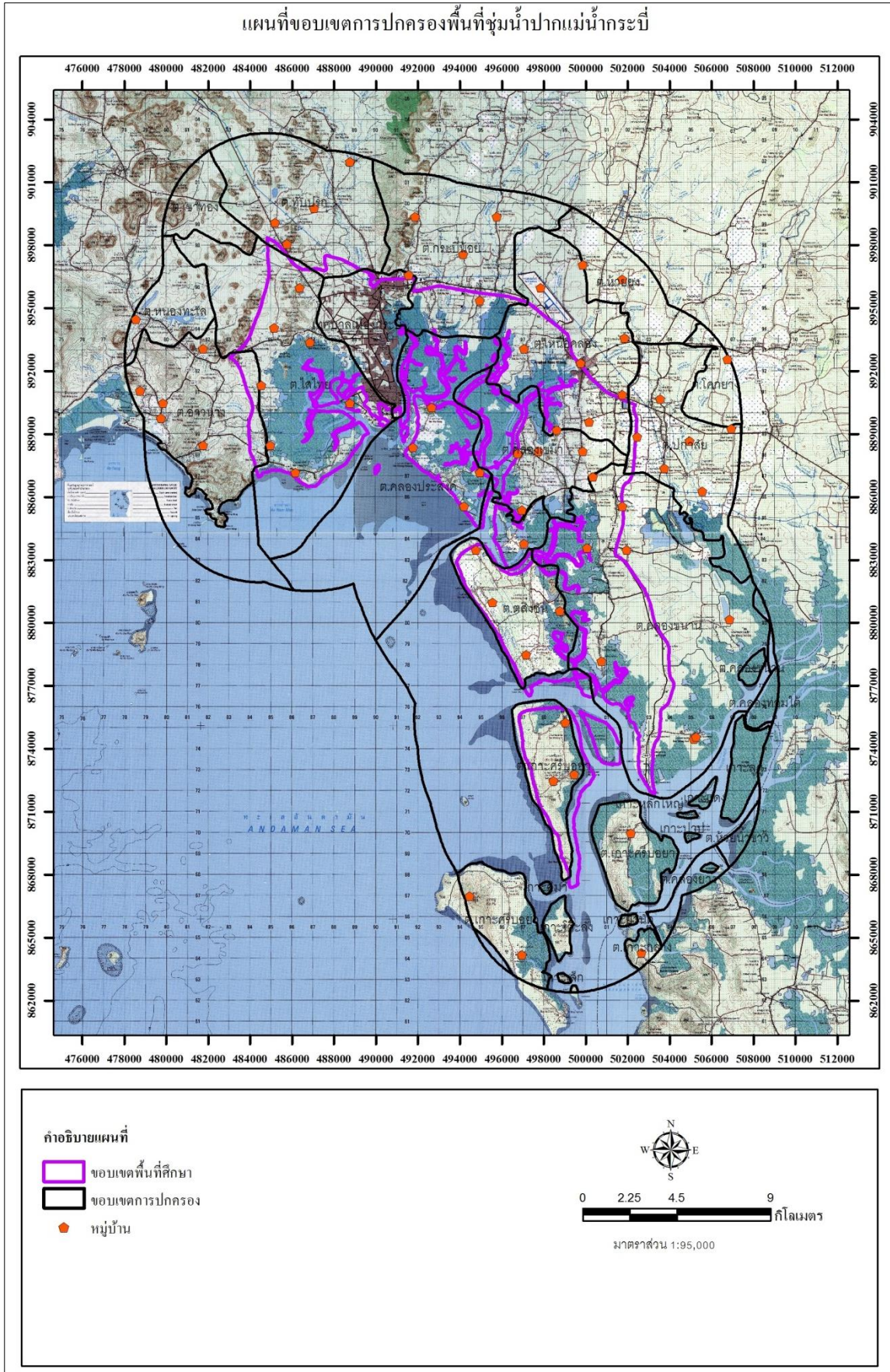
การศึกษาด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ครอบคลุมพื้นที่ตามขอบเขตการปกครอง ๓๓ หมู่บ้าน ๖ ตำบล ๒ อำเภอ จังหวัดกระบี่ (รูปที่ ๘) จำแนกดังนี้

หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ
บ้านนาง บ้านคลองเขม่า บ้านควรถ่อ บ้านหัวนอน	คลองเขม่า	เหนือคลอง
บ้านคลองรี้ว บ้านตลิ่งชัน บ้านคลองยวน บ้านหาดยาว บ้านปากहरา	ตลิ่งชัน	เหนือคลอง
บ้านไร่ใหญ่ บ้านเหนือคลอง บ้านไผ่ปะใต้ บ้านท่านุ่น บ้านไผ่ปะเหนือ	เหนือคลอง	เหนือคลอง
บ้านนานอก บ้านเขาแก้ว	เหนือคลอง	เหนือคลอง
บ้านเกาะกลาง บ้านคลองประสงค์ บ้านคลองกำ บ้านบางขนุน	คลองประสงค์	เมืองกระบี่
บ้านสวนพริก บ้านหนองกก บ้านคลองจิลลาด บ้านไผ่ไทย	ไผ่ไทย	เมืองกระบี่
บ้านอ่าวน้ำเมา บ้านแหลมโพธิ์ บ้านคลองหิน	ไผ่ไทย	เมืองกระบี่
บ้านคลองเตาะ บ้านเกาะปู บ้านเกาะจำ บ้านตังไทร	เกาะศรีบอยา	เมืองกระบี่
บ้านเกาะศรีบอยา บ้านหลังเกาะ	เกาะศรีบอยา	เมืองกระบี่

๒) สถานภาพทางสังคม

สภาพสังคมของชุมชนโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ส่วนใหญ่เป็นชุมชนอิสลาม ซึ่งประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์และความโดดเด่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมง วิถีชีวิตชุมชนต่างพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีความผูกพันสอดคล้องระหว่างมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ วัฒนธรรมของชุมชนมุสลิมมีความรักสันติสงบและเรียบง่ายสัมผัสได้จากการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวชุมชน โดยนำมาผสมผสานกับศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์มาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้และมีส่วนร่วมได้ เช่น การทำประมงพื้นบ้าน การสักหอย การทำนาข้าวสังหยด การทำเรือหัวโทง การทำผ้าปาเต๊ะ เป็นต้น กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้กับชาวประมงพื้นบ้าน คือ การทำประมงโป๊ะน้ำตื้น และการสักหอย (การขุดหอย)

ประชากรจังหวัดกระบี่ ร้อยละ ๕๘.๔๖ นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๔๐.๕๑ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๒๒ และศาสนาอื่นๆ ร้อยละ ๐.๘๑ มีศาสนสถาน ได้แก่ วัด มัสยิด และโบสถ์ รวมทั้งประเพณีของศาสนาอิสลามที่สืบทอดต่อกันมา ส่วนชาวพุทธมีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามแบบชาวพุทธ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการได้บริการสาธารณะต่าง ๆ ได้แก่ ไฟฟ้า (ที่มีใช้เกือบทุกครัวเรือน) โทรศัพท์และไปรษณีย์โทรเลข แหล่งน้ำ มีประปาหมู่บ้าน ฝ่ายน้ำล้น บ่อน้ำตื้น ลำน้ำ ลำห้วย เป็นต้น และการบริการอื่นๆ โรงเรียนประถม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น มีการบริการทางสังคมด้านบริการสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ร้านขายยาแผนปัจจุบันให้บริการอย่างทั่วถึง และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมีสถานีตำรวจภูธรดูแลกระจายอยู่ในชุมชน

รูปที่ ๘ ขอบเขตการปกครองและหมู่บ้านโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

(๑) ประวัติความเป็นมา

พื้นที่ชุ่มน้ำปากน้ำกระบี่ มีประวัติความเป็นมา เรื่องเล่าและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

อำเภอ	ตำบล	ความเป็นมา
เมืองกระบี่	คลองประสงค์	นายหมาดเต็น เหมบุตร ชายวัย ๗๒ ปี อดีตผู้ใหญ่บ้านได้เล่าให้ฟังว่า ณ เกาะกลางที่คลองประสงค์ ได้มีชาวมุสลิมมาตั้งถิ่นฐานอยู่ประมาณ ๑๐๐ - ๑๕๐ หลังคาเรือน ประกอบอาชีพประมงน้ำเค็ม ต่อมาได้เกิดวาทภัยร้ายแรงขึ้น และได้ทำลายบ้านเรือนเสียหายทำให้ชาวคลองประสงค์อยู่ในความลำบาก แต่ด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านในตำบล ทำให้สามารถรวบรวมครัวเรือนและตั้งเป็นหมู่บ้านอาศัยอยู่ร่วมกันมาจนถึงปัจจุบัน
เมืองกระบี่	ไสไทย	เดิมมีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งเข้ามาทางป่าปลูกข้าวไร่ จากนั้นได้ปล่อยพื้นที่ให้เป็นป่า เรียกว่าป่าไส ต่อมา มีชาวจีนกลุ่มหนึ่งอพยพเข้ามาทำสวนปลูกมะพร้าว ปลูกถั่วลิสง ยาสูบ ข้าวถึงเจ้าเมืองทราบว่าคุณเงินปลูกถั่วลิสงมาก จึงสั่งให้เจ้าหน้าที่มาเก็บภาษีถั่ว คนจีนไม่ให้เก็บเจ้าหน้าที่เลยจับไปขัง พวกจีนโกรธยกพวกไปฆ่าเจ้าเมืองที่ตลาดเก่าเสียชีวิต (ซึ่งตอนนั้นเป็นเมืองเดิม) ชาวจีนถูกจับและริบที่ดินทั้งหมดเป็นของหลวง คนอื่นก็หนีตายบ้าง ไปอาศัยอยู่ตามภูเขาบ้าง ต่อมานายฮั่ว แซ่อิว ไปประมูลได้เป็นกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ต่อมาเจ้าเมืองได้มาตั้งสกุลให้ว่า ไสไทย และเป็นชื่อเรียกหมู่บ้านตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน
เหนือคลอง	คลองเขม่า	ตำบลคลองเขม่า เรียกตามชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งที่อยูริมคลองเรียกว่า ต้นเขม่า เป็นไม้เนื้อแข็งและทนทาน ส่วนใหญ่จะนำไม้ชนิดนี้มาทำรั้วบ้านจึงเรียกชื่อบ้านว่า บ้านคลองเขม่า ต่อมา มีราษฎรนับถือศาสนาอิสลามเข้ามาตั้งถิ่นฐานทำเตาถ่าน และบุกเบิกที่ดินทำนาทำสวน เมื่อการคมนาคมสะดวกขึ้นมีราษฎรเข้ามาอาศัยมากขึ้นได้ขยายหมู่บ้านและได้แยกมาขึ้นอยู่กับการปกครองของอำเภอเหนือคลอง จนถึงปัจจุบัน
เหนือคลอง	ตลิ่งชัน	เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ข้างคลองขนาดใหญ่ ซึ่งมีตลิ่งที่สูงชันมาก จึงเรียกว่า "ตลิ่งชัน"
เหนือคลอง	เกาะศรีบอยา	สมัยก่อนขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองกระบี่ คำว่า "ศรีบอยา" เป็นภาษามลายู แปลว่า จะระเข้ ปัจจุบันขึ้นอยู่กับอำเภอเหนือคลอง

(๒) ประชากร

จากสถิติข้อมูลประชากร ปี ๒๕๕๙ ประชากรที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่จำนวน ๔๖,๗๑๖ คน เป็นชาย ๒๓,๐๔๒ คน และหญิง ๒๓,๖๕๖ คน มีจำนวนครัวเรือน ๑๖,๙๑๘ ครัวเรือน จำแนกเป็นประชากรที่อยู่ในอำเภอเมือง ๑๙,๔๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๙ และประชากรอยู่ในอำเภอเหนือคลอง ๒๗,๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๒ จำแนกประชากรรายตำบลดังนี้

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่			ปี พ.ศ. ๒๕๕๙			จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	
เกาะศรีบอยา	เหนือคลอง	กระบี่	๒,๖๘๘	๒,๕๘๕	๕,๒๗๓	๑,๖๗๕
คลองเขม่า	เหนือคลอง	กระบี่	๒,๘๐๑	๒,๙๗๒	๕,๗๗๓	๑,๕๕๕
ตลิ่งชัน	เหนือคลอง	กระบี่	๒,๙๙๕	๓,๐๑๘	๖,๐๑๓	๑,๖๔๑
เหนือคลอง	เหนือคลอง	กระบี่	๕,๐๓๗	๕,๑๒๗	๑๐,๑๖๔	๓,๕๘๔
คลองประสงค์	เมืองกระบี่	กระบี่	๒,๗๓๖	๒,๗๕๐	๕,๔๘๖	๑,๓๓๖
ไสไทย	เมืองกระบี่	กระบี่	๖,๗๘๕	๗,๒๐๔	๑๓,๙๘๙	๗,๑๒๗
รวม			๒๓,๐๔๒	๒๓,๖๕๖	๔๖,๗๑๖	๑๖,๙๑๘

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่			ปี พ.ศ. ๒๕๕๙			จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	
ประชากรพื้นที่ศึกษา อ.เหนือคลอง			๑๓,๕๒๑	๑๓,๗๐๒	๒๗,๒๒๓	๘,๔๕๕
คิดเป็นร้อยละของประชากรอำเภอเหนือคลอง						๔๖.๘๒
ประชากรพื้นที่ศึกษา อ.เมือง			๙,๕๒๑	๙,๙๕๔	๑๙,๔๗๕	๘,๔๖๓
คิดเป็นร้อยละของประชากรอำเภอเมือง						๒๗.๙๙

จากข้อมูลประชากร ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๙) พบว่า การเปลี่ยนแปลงประชากรในภาพรวมนั้น มีการเพิ่มประชากรจากการย้ายถิ่นและการเพิ่มธรรมชาติในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยอัตราเพิ่มประชากรเฉลี่ยสูงสุดที่ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง ร้อยละ ๒.๕๐ และอัตราการย้ายถิ่นสุทธิเฉลี่ยสูงสุด ที่ตำบลไสไทย อำเภอเมือง ร้อยละ ๒.๐๘ ยกเว้นตำบลเกาะศรีบอยาที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรทั้งการเพิ่มธรรมชาติและย้ายถิ่นต่ำกว่าทุกตำบล เนื่องจากเป็นพื้นที่มีประชากรชาวมุสลิมที่อยู่อาศัยมาแต่ดั้งเดิม การย้ายถิ่นเข้าออกมีจำนวนไม่มาก มีเพียงการอพยพย้ายถิ่นออกเพื่อประกอบอาชีพหรือจากการขยายครอบครัวเท่านั้น

ตารางที่ ๙ อัตราเพิ่มประชากรเฉลี่ย และอัตราการย้ายถิ่นสุทธิเฉลี่ย ช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๙

พื้นที่ศึกษา		อัตราเพิ่มประชากรเฉลี่ย	อัตราการย้ายถิ่นสุทธิเฉลี่ย
อำเภอ	ตำบล		
เหนือคลอง	เกาะศรีบอยา	๐.๗๓	๐.๗๙
เหนือคลอง	คลองเขม่า	๑.๒๘	๑.๑๗
เหนือคลอง	ตลิ่งชัน	๐.๙๒	๑.๐๓
เหนือคลอง	เหนือคลอง	๒.๕๐	๑.๕๒
เมืองกระบี่	คลองประสงค์	๑.๕๗	๑.๘๗
เมืองกระบี่	ไสไทย	๑.๗๗	๒.๐๘

ที่มา: คำนวณจากการข้อมูลประชากรปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๘ สืบค้นข้อมูลจาก www.dopa.go.th

สำหรับประชากรที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ปี ๒๕๕๙ ซึ่งจำแนกรายหมู่บ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๒๙,๐๑๗ คน เป็นชาย ๑๔,๓๓๑ คน หญิง ๑๔,๖๘๖ คน มีจำนวนครัวเรือน ๗,๗๗๔ ครัวเรือน หรือคิดเป็นประชากรร้อยละ ๖๒.๑๑ ของประชากรโดยรวม มีรายละเอียดดังนี้

หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
บ้านคลองเขม่า	คลองเขม่า	เหนือคลอง	๔๒๖	๔๑๓	๘๓๙	๑๗๘
บ้านควرتอ	คลองเขม่า	เหนือคลอง	๗๕๘	๘๐๒	๑๕๖๐	๓๖๑
บ้านห้านอน	คลองเขม่า	เหนือคลอง	๕๒๖	๕๐๕	๑๐๓๑	๒๕๘
บ้านคลองรั้ว	ตลิ่งชัน	เหนือคลอง	๔๒๓	๔๒๐	๘๔๓	๑๙๖
บ้านตลิ่งชัน	ตลิ่งชัน	เหนือคลอง	๒๒๐	๒๕๓	๔๗๓	๑๓๓
บ้านคลองยวน	ตลิ่งชัน	เหนือคลอง	๓๘๔	๓๗๒	๗๕๖	๑๙๔
บ้านหาดยาว	ตลิ่งชัน	เหนือคลอง	๒๙๗	๒๙๗	๕๙๔	๑๕๕
บ้านปากหრა	ตลิ่งชัน	เหนือคลอง	๓๙๙	๓๙๙	๗๙๘	๒๐๓
บ้านไร่ใหญ่	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๗๒๖	๗๔๘	๑๔๗๔	๓๗๖

หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
บ้านเหนือคลอง	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๘๐	๘๕	๑๖๕	๕๐
บ้านไสโป๊ะใต้	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๓๗๒	๓๙๕	๗๖๗	๑๙๒
บ้านท่านุ่น	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๔๖๖	๔๕๔	๙๒๐	๒๒๒
บ้านไสโป๊ะเหนือ	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๑๘๙	๒๐๖	๓๙๕	๙๘
บ้านนานอก	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๔๙๑	๕๒๐	๑๐๑๑	๒๙๐
บ้านเขาแก้ว	เหนือคลอง	เหนือคลอง	๔๘๙	๕๐๖	๙๙๕	๒๓๔
บ้านเกาะเตาะ	เกาะศรีบ่อยา	เหนือคลอง	๒๕๔	๒๔๒	๔๙๖	๑๔๙
บ้านเกาะปู	เกาะศรีบ่อยา	เหนือคลอง	๖๑๖	๖๐๒	๑,๒๑๘	๒๘๐
บ้านเกาะจำ	เกาะศรีบ่อยา	เหนือคลอง	๓๔๙	๓๔๓	๖๙๒	๒๓๐
บ้านติงไทร	เกาะศรีบ่อยา	เหนือคลอง	๔๑๑	๔๐๕	๘๑๖	๒๒๔
บ้านเกาะศรีบ่อยา	เกาะศรีบ่อยา	เหนือคลอง	๒๑๗	๒๑๖	๔๓๓	๑๒๒
บ้านหลังเกาะ	เกาะศรีบ่อยา	เหนือคลอง	๑๖๘	๑๕๑	๓๑๙	๗๗
บ้านเกาะกลาง	คลองประสงค์	เมืองกระบี่	๕๗๔	๕๙๒	๑๑๖๖	๔๐๑
บ้านคลองประสงค์	คลองประสงค์	เมืองกระบี่	๓๔๓	๓๓๒	๖๗๕	๑๗๙
บ้านคลองกำ	คลองประสงค์	เมืองกระบี่	๓๘๖	๓๙๔	๗๘๐	๒๑๓
บ้านบางขนุน	คลองประสงค์	เมืองกระบี่	๒๕๙	๒๗๗	๕๓๖	๑๙๔
บ้านสวนพริก	ไสไทย	เมืองกระบี่	๑๙๘	๒๒๕	๔๒๓	๑๓๘
บ้านหนองกก	ไสไทย	เมืองกระบี่	๕๕๙	๕๙๖	๑๑๕๕	๒๘๔
บ้านคลองจิหลาด	ไสไทย	เมืองกระบี่	๖๐๙	๕๗๗	๑๑๘๖	๒๙๕
บ้านไสไทย	ไสไทย	เมืองกระบี่	๗๐๓	๗๕๗	๑๔๖๐	๓๗๙
บ้านอ่าวน้ำเมา	ไสไทย	เมืองกระบี่	๕๙๐	๕๘๑	๑๑๗๑	๓๔๐
บ้านแหลมโพธิ์	ไสไทย	เมืองกระบี่	๖๓๓	๕๙๘	๑๒๓๑	๓๓๙
บ้านคลองหิน	ไสไทย	เมืองกระบี่	๑๒๑๖	๑๔๒๓	๒๖๓๙	๗๙๐
รวมทั้งสิ้น			๑๔,๓๓๑	๑๔,๖๘๖	๒๙,๐๑๗	๗,๗๗๔

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน จปฐ., ปี ๒๕๕๙

๓) สถานภาพทางเศรษฐกิจ

จากข้อมูลประชากรจำแนกตามอาชีพ ปี ๒๕๕๙ พบว่า สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของ ๖ ตำบล คือ ตำบลคลองขมิ้น ตลิ่งชัน เหนือคลอง เกาะศรีบ่อยา คลองประสงค์ และไสไทย มีรายได้ส่วนใหญ่จากการรับจ้าง โดยประชากรผู้มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐๓ กำลังศึกษา ร้อยละ ๒๖.๑๗ และไม่มีอาชีพ ร้อยละ ๗.๘ ซึ่งจำแนกเป็นประชากรที่มีอาชีพรับจ้างถึงร้อยละ ๓๘.๑๖ เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนหันมาประกอบอาชีพรับจ้างเพื่อบริการการท่องเที่ยว รองลงมา คือ เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๒ (ทำสวนยางพารา/ปาล์ม น้ำมัน ร้อยละ ๘.๔๗ และประมงพื้นบ้าน ร้อยละ ๓.๕๐) ค้าขาย ร้อยละ ๗.๗๒ ที่เหลือประกอบอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

การประกอบอาชีพ	สัดส่วนการประกอบอาชีพ (ร้อยละ)
ผู้มีอาชีพ	
เกษตรกรกรม-ทำนา	๐.๐๒
เกษตรกรกรม-ทำไร่	๐.๐๑
เกษตรกรกรม-ทำสวน	๘.๔๗
เกษตรกรกรม-ประมง	๓.๕๐
เกษตรกรกรม-ปศุสัตว์	๐.๐๒
รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๒.๔๓
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๐.๓๐
พนักงานบริษัท	๐.๖๔
รับจ้างทั่วไป	๓๘.๑๖
ค้าขาย	๗.๗๒
ธุรกิจส่วนตัว	๑.๙๖
อาชีพอื่นๆ	๒.๘๒
กำลังศึกษา	๒๖.๑๗
ไม่มีอาชีพ	๗.๘๐
รวม	๑๐๐.๐๐

ที่มา: ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๙ กระทรวงมหาดไทย

(๑) การประกอบอาชีพ

สภาพเศรษฐกิจของพื้นที่ชุ่มน้ำอำเภอเมืองและอำเภอเหนือคลอง ประชาชนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการทำเกษตรกรรม จำแนกได้ดังนี้

อำเภอเมือง ประชาชนประกอบอาชีพหลัก ทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน สวนกาแฟ ประมง และอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว อาชีพเสริม สวนผัก ผลไม้ และค้าขาย ผลผลิตการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กาแฟ และสัตว์น้ำทะเล มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ คลองกระบี่ใหญ่ คลองกระบี่น้อย คลองเขาไม้แก้ว และหนองทะเล

อำเภอเหนือคลอง ประชาชนประกอบ อาชีพหลัก คือ ทำสวนยางพารา ทำสวนปาล์มน้ำมัน ประมง พื้นบ้าน การท่องเที่ยว อาชีพเสริม คือ ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ ขับเรือขนส่งสินค้า และผู้โดยสาร อำเภอเหนือคลอง มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ แร่ถ่านหินลิกไนท์ และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ คลองปกาสัย และคลองอินทนิล อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

สำหรับชุมชนที่อาศัยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ส่วนใหญ่พึ่งพาอาศัยทรัพยากรธรรมชาติจากแม่น้ำกระบี่เพื่อการดำรงชีวิต เช่น การทำประมง การใช้ประโยชน์จากป่าไม้และพืชน้ำ บริเวณโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำยังใช้ประโยชน์ทำการเกษตรระยะสั้น และมีโรงงานอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ซึ่งการใช้ประโยชน์เหล่านี้อาจส่งผลให้มีการปนเปื้อนสารเคมีต่างๆ ลงสู่แหล่งน้ำ การประกอบอาชีพอื่นๆ นั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ที่ชุมชนตั้งถิ่นฐานอยู่ ดังนี้

อำเภอ	ตำบล	การใช้ประโยชน์พื้นที่	การประกอบอาชีพ
เหนือคลอง	คลองเขม่า	ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบค่อนข้างสูง ส่วนตอนล่างเป็นที่ราบต่ำ เป็นพื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ทำนา, ทำสวนยางพารา, และปาล์มน้ำมัน	<u>อาชีพหลัก</u> ทำนา ทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน สวนผลไม้ สวนผัก และเลี้ยงสัตว์
เหนือคลอง	ตลิ่งชัน	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบต่ำ บางส่วนติดต่อทะเลอันดามัน มีหาดทรายและป่าชายเลนกระจายอยู่ทั่วไป สภาพภูมิประเทศที่ล้อมรอบด้วยทะเล จึงมีความโดดเด่นที่หาดทราย สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในอนาคต	<u>อาชีพหลัก</u> ทำการประมง เลี้ยงสัตว์ <u>อาชีพเสริม</u> หัตถกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์
เหนือคลอง	เหนือคลอง	ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบและสลับเนินสูง มีแหล่งน้ำธรรมชาติเหมาะสำหรับทำเกษตร ทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวและไม้ผลต่างๆ และเป็นที่ตั้งสนามบินนานาชาติจังหวัดกระบี่	<u>อาชีพหลัก</u> ทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง และการท่องเที่ยว <u>อาชีพเสริม</u> ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ รับจ้างขับเรือขนส่งสินค้าและรับส่งผู้โดยสาร และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม
เหนือคลอง	เกาะศรีบ่อยา	ลักษณะส่วนใหญ่เป็นเกาะ ประกอบด้วยเกาะศรีบ่อยา เกาะปู-เกาะจำ และเกาะอั้ง	<u>อาชีพหลัก</u> สวนยางพารา ประมง <u>อาชีพเสริม</u> รับจ้าง ค้าขาย
เมืองกระบี่	คลองประสงค์	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เป็นเนินดิน และเป็นที่ราบลุ่ม	<u>อาชีพหลัก</u> ทำนา ทำสวน ทำประมง <u>อาชีพเสริม</u> รับจ้าง ค้าขาย
เมืองกระบี่	ไสไทย	ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มสลับกับเนินเขา	<u>อาชีพหลัก</u> ทำสวน/ทำไร่ รับจ้าง <u>อาชีพเสริม</u> รับจ้าง

การประกอบอาชีพการเกษตรของชุมชนรอบพื้นที่ปากน้ำกระบี่ ประกอบด้วย การเพาะปลูกเกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรอื่น ๆ เกษตรฤดูแล้ง ทำนา ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๖ รองลงมา ประมงเล็ก/ประมงใหญ่ ร้อยละ ๑๓.๙๒ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีเพียงร้อยละ ๑.๕๗ และอุตสาหกรรมครัวเรือน ร้อยละ ๒.๑๑ การประกอบอาชีพประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งมีส่วนน้อยกว่าการเพาะปลูก ที่เหลือประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังนี้

อาชีพ	ร้อยละ
เพาะปลูก	๘๗.๐๕
เกษตรผสมผสาน	๑๑.๕๖
เกษตรอินทรีย์	๑๐.๗๗
ทำนา	๐.๗๙
ทำไร่	๑.๒๗
เกษตรฤดูแล้ง	๐.๑๕
เกษตรอื่น ๆ	๑๕.๙๗
ประมงเล็ก	๑๓.๗๙
ประมงใหญ่	๐.๑๓
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑.๕๗
อุตสาหกรรมครัวเรือน	๒.๑๑
รวม	๑๐๐.๐๐

ที่มา: ข้อมูล กชช.๒ ค ปี ๒๕๕๙, กระทรวงมหาดไทย

(๒) รายได้

ปัจจุบันเมืองกระบี่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จากการพัฒนาการท่องเที่ยวมี นักลงทุนภายนอกจำนวนมากเข้าไปลงทุนธุรกิจการท่องเที่ยว โดยเข้าไปพัฒนาที่ดินเพื่อสร้างสถานที่พัก/ โรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเติบโตทางการท่องเที่ยว ทำให้เมือง กระบี่เป็นชุมชนศูนย์กลางการท่องเที่ยวย่านร้านค้า ธุรกิจต่างๆ สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและบุคคลมาโดย ตลอด

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ครัวเรือนตำบลไสไทย มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ๒๗๖,๖๔๙ บาท/ปี โดยเป็นรายได้จากอาชีพหลัก ๒๕๒,๒๘๓ บาท อาชีพรอง ๑๑,๓๒๖ บาท จากรายได้อื่นๆ ๖,๒๙๓ บาท และจากการปลูก เลี้ยง หาเอง ๖,๗๔๗ บาท และรายได้บุคคลเฉลี่ยเท่ากับ ๗๖,๖๗๙ บาท/ปี ซึ่ง รายได้ส่วนใหญ่มาจากอาชีพรับจ้างและทำสวนยาง โดยตำบลคลองประสังค์มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนและบุคคล ต่ำสุด เนื่องจากการประกอบอาชีพการเกษตรมีปัญหาระยะคุณภาพดิน รายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำประมงซึ่ง มีมากกว่าการทำเกษตรกรรม-ทำสวนยาง รายละเอียดรายได้จำแนกรายตำบล ดังนี้

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่	แหล่งรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย(บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)
	อำเภอ/ตำบล	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น		
อำเภอเมืองกระบี่						
ไสไทย	๒๕๒,๒๘๓	๑๑,๓๒๖	๖,๒๙๓	๖,๗๔๗	๒๗๖,๖๔๙	๗๖,๖๗๙
คลองประสังค์	๑๕๖,๒๙๖	๑๑,๓๐๖	๔,๖๕๗	๓,๗๘๓	๑๗๖,๐๔๓	๕๔,๙๑๖
อำเภอเหนือคลอง						
เหนือคลอง	๒๔๒,๔๗๒	๒๐,๙๒๓	๕,๖๓๗	๙,๓๐๓	๒๗๘,๓๓๕	๗๑,๐๕๔
คลองเขม่า	๒๐๓,๓๑๔	๒๖,๗๒๒	๗,๒๑๖	๑๒,๑๔๙	๒๔๙,๔๐๒	๖๐,๗๔๑
ตลิ่งชัน	๑๗๗,๓๐๓	๒๔,๗๗๕	๗,๗๖๙	๑๒,๕๙๓	๒๒๒,๔๓๙	๕๕,๑๘๑
เกาะศรีบอยา	๑๕๕,๖๓๗	๑๘,๖๕๙	๕,๘๗๘	๗,๓๗๓	๑๘๗,๕๔๘	๕๑,๔๗๕

ที่มา: ข้อมูล กชช ๒.ค ปี ๒๕๕๘ ,กระทรวงมหาดไทย

จากการสำรวจพบว่า ครัวเรือนที่อยู่โดยรอบและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำนั้น มีรายได้จาก การทำประมงพื้นบ้าน เพาะเลี้ยง และจากการท่องเที่ยว โดยครัวเรือน ร้อยละ ๑๓.๗๙ ทำประมงพื้นบ้าน/จับ สัตว์น้ำ มีรายได้เฉลี่ย ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ปี ครัวเรือนร้อยละ ๑.๕๗ ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีรายได้เฉลี่ย ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี และครัวเรือน ร้อยละ ๓ มีอาชีพรับจ้างบริการการท่องเที่ยว (เรื่อนำเที่ยว รถรับจ้าง) มี รายได้เฉลี่ย ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

(๒) ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน

จากการพิจารณาครัวเรือนและประชาชนที่มีอาชีพและรายได้ การเก็บออม ความมั่นคงใน ด้านความเป็นอยู่ของประชาชนและครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนของชุมชน ในตำบลโดยรอบพื้นที่ ชุ่มน้ำ ซึ่งแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชน พบว่าทุกตำบลมีประชาชนและครัวเรือนไม่ผ่านเกณฑ์ ตัวชี้วัดที่กำหนดทุกตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดคนอายุมากกว่า ๖๐ ปี มีอาชีพและมีรายได้ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมี สัดส่วนสูง โดยตัวชี้วัดด้านความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและมีบ้านสภาพคงทนถาวรไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมีสัดส่วน ต่ำกว่าตัวชี้วัดอื่นๆ

จากตารางที่ ๑๐ พิจารณาตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำ ด้านการเก็บบอมนยังมีครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกตำบล มีเพียงตำบลไสไทยที่ครัวเรือนมีการเก็บบอมในสัดส่วนสูง โดยตำบลเหนือคลองมีการเก็บบอมสัดส่วนต่ำสุด โดยครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน สรุปได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพและมีรายได้และมีสภาพความเป็นอยู่พออยู่พอกินไม่เหลือเก็บบอมมากนัก

ตารางที่ ๑๐ สัดส่วนประชาชนและครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด

ตัวชี้วัด	อำเภอเหนือคลอง				อำเภอเมืองกระบี่	
	ตำบลลิงชัน	ตำบลคลองเขม่า	ตำบลเหนือคลอง	ตำบลเกาะศรีบอยา	ตำบลคลองประสงค์	ตำบลไสไทย
๑ ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและมีบ้านสภาพคงทนถาวร	๐.๔๑	-	๐.๕๒	๓.๖๐	๐.๕๐	๐.๒๗
๒ คนอายุ ๑๕-๖๐ ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	๒.๓๖	๑๒.๕๔	๓.๗๕	๓.๐๘	-	๑.๘๐
๓ คนอายุมากกว่า ๖๐ ปี มีอาชีพและมีรายได้	๑.๔๑	๑๗.๖๗	๑๔.๔๖	๑๕.๒๔	๑๔.๒๙	๖.๔๑
๔ ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าคนละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี	๐.๕๐	๐.๓๕	๐.๓๒	๐.๔๒	๑.๐๐	๐.๑๒
๕ ครัวเรือนที่มีการเก็บบอม	๕.๒๑	๓.๖๘	๑๖.๓๖	๗.๓๖	๒.๖๑	๐.๔๗

ที่มา: ข้อมูล จปฐ ปี ๒๕๕๙

จากการสำรวจพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นแหล่งอาหารสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู และปลา) แหล่งประมงพื้นบ้าน และแหล่งเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นที่ตั้งบ้านเรือน/ที่อยู่อาศัย บางพื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน/เชิงวัฒนธรรม เช่น เกาะศรีบอยา ที่มีวิถีชีวิตชุมชนมุสลิมและชายหาดที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ ที่สำคัญบริเวณรอบปากน้ำกระบี่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนที่สมบูรณ์

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา พื้นที่ชุ่มน้ำปากน้ำกระบี่ยังเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญและมีอย่างเพียงพอต่อความต้องการบริโภคของคนในชุมชนเหมือนในอดีต ในพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์(แหล่งอาหาร)ร่วมกัน โดยมีกติกาของชุมชนในการใช้ประโยชน์ด้านการประมงและจับสัตว์น้ำอย่างถูกต้องตาม กฎหมาย ถึงแม้ว่าครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากการทำสวนยางพารา แต่การทำประมงพื้นบ้านหรือจับสัตว์น้ำในพื้นที่ก็ยังเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้สำคัญของครัวเรือน กล่าวได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิตและปริมาณสัตว์น้ำ ภาพรวมครัวเรือนยังมีรายได้สภาพพออยู่พอกิน

(๔) สภาพปัญหาของชุมชน

จากการพิจารณาข้อมูล กขช ๒ ค. ปี ๒๕๕๘ สภาพปัญหาต่างๆ ของตำบลจำแนกตามตัวชี้วัดพบว่าตำบลที่มีหมู่บ้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ตำบลไสไทย จากสภาพปัญหาตำบลที่มีหมู่บ้านที่มีปัญหามาก

ในสัดส่วนสูงจำแนกตามตัวชี้วัด ๓ ลำดับ คือ ด้านการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของชุมชน รองลงมา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการประกอบอาชีพและมีงานทำ พบปัญหามากในสัดส่วนสูงที่ตำบลไสไทย ในภาพรวมสรุปได้ว่า ชุมชนโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่พบว่ามีปัญหาเรื่องคุณภาพดิน การเรียนรู้ในชุมชน และการรวมกลุ่ม / การเข้าถึงแหล่งเงินทุน รายละเอียดของตัวชี้วัดที่มีปัญหาจำแนกตามพื้นที่ ดังนี้

ตัวชี้วัด	อำเภอเหนือคลอง				อำเภอเมือง		
	ตำบลถึงชัน	ตำบลคลองขุมมา	ตำบลเหนือคลอง	ตำบลเกาะศรีบอยา	ตำบลคลองประสงค์	ตำบลไสไทย	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน							
๑ ถนน	-	-	-	-	-	๒๘.๕๗	
๒ น้ำดื่ม	-	-	-	-	-	๔๒.๘๖	
๓ น้ำใช้	๑๖.๖๗	-	-	๑๔.๒๙	-	๔๒.๘๖	
๔ น้ำเพื่อการเกษตร	-	-	๑๔.๒๙	-	-	-	
๕ การไฟฟ้า	-	-	-	๑๔.๒๙	-	-	
๖ การมีที่ดินทำกิน	๑๖.๖๗	-	-	๒๘.๕๗	-	๒๘.๕๗	
๗ การติดต่อสื่อสาร	๑๖.๖๗	-	-	-	-	-	
ด้านการประกอบอาชีพและมีงานทำ							
๘ การมีงานทำ	๑๖.๖๗	-	-	๑๔.๒๙	-	๔๒.๘๖	
๙ การทำงานในสถานประกอบการ	๑๖.๖๗	-	-	-	-	๑๔.๒๙	
๑๐ ผลผลิตจากการทำนา	-	-	-	-	-	-	
๑๑ ผลผลิตจากการทำไร่	-	-	-	-	-	-	
๑๒ ผลผลิตจากการทำการเกษตรอื่นๆ	๑๖.๖๗	-	-	-	-	-	
๑๓ การประกอบอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	
๑๔ การได้รับประโยชน์จากการมีสถานที่ท่องเที่ยว	-	-	-	๑๔.๒๙	๒๕.๐๐	๒๘.๕๗	
ด้านสุขภาพและอนามัย							
๑๕ ความปลอดภัยในการทำงาน	-	-	-	-	-	๑๔.๒๙	
๑๖ การป้องกันโรคติดต่อ	๑๖.๖๗	-	-	-	-	-	
๑๗ การกีฬา	๑๖.๖๗	-	-	๑๔.๒๙	๒๕.๐๐	๒๘.๕๗	
ด้านความรู้และการศึกษา							
๑๘ การได้รับการศึกษา	๓๓.๓๓	๒๕.๐๐	๗๑.๔๓	๒๘.๕๗	-	๗๑.๔๓	
๑๙ อัตราการเรียนรู้ต่อของประชาชน	-	-	-	-	๒๕.๐๐	-	
๒๐ ระดับการศึกษาของประชาชน	-	๒๕.๐๐	-	-	-	-	
ด้านการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของชุมชน							
๒๑ การเรียนรู้โดยชุมชน	๑๖.๖๗	-	๒๘.๕๗	๕๗.๑๔	๒๕.๐๐	๑๐๐.๐	
๒๒ การได้รับการคุ้มครองทางสังคม	-	-	-	-	-	-	
๒๓ การมีส่วนร่วมของชุมชน	-	-	-	-	-	๑๔.๒๙	
๒๔ การรวมกลุ่มของประชาชน	๑๖.๖๗	-	๑๔.๒๙	๒๘.๕๗	๒๕.๐๐	๘๕.๗๑	

ตัวชี้วัด	อำเภอเหนือคลอง				อำเภอเมือง		
	ตำบลลิงชัน	ตำบลคลองขี้มา	ตำบลเหนือคลอง	ตำบลเกาะศรีบอยา	ตำบลคลองประสงค์	ตำบลไทรไทย	
๒๕	การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชน	๖๖.๖๗	๒๕.๐๐	๑๔.๒๙	๒๘.๕๗	๕๐.๐๐	๘๕.๗๑
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม							
๒๖	คุณภาพดิน	-	-	-	๗๑.๔๓	๑๐๐.๐	๑๔.๒๙
๒๗	คุณภาพน้ำ	๑๖.๖๗	๒๕.๐๐	๑๔.๒๙	๑๔.๒๙	-	๑๔.๒๙
๒๘	การปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น	-	-	-	-	-	-
๒๙	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	-	-	-	๕๗.๑๔	-	-
๓๐	การจัดการสภาพสิ่งแวดล้อม	-	-	-	๑๔.๒๙	-	๑๔.๒๙
ด้านความปลอดภัยจากภัยพิบัติและความเสี่ยงของชุมชน							
๓๑	ความปลอดภัยจากยาเสพติด	-	-	-	-	-	๑๔.๒๙
๓๒	ความปลอดภัยจากภัยพิบัติ	๑๖.๖๗	-	-	-	๑๔.๒๙	-
๓๓	ความปลอดภัยจากความเสี่ยงในชุมชน	๑๖.๖๗	-	-	-	-	๒๘.๕๗
รวมตัวชี้วัดที่มีปัญหามาก		๑๕	๔	๖	๑๔	๘	๑๙

๕. ด้านการใช้ประโยชน์และการคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ

๑) การใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ

ปัจจุบันพื้นที่ชุ่มน้ำปากน้ำกระบี่ จัดเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์สภาพพื้นที่โดยรอบมีการตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชุมชนประมงพื้นบ้านที่อยู่มาแต่ดั้งเดิม มีแหล่งท่องเที่ยว/พักผ่อน เป็นแหล่งอาหารสัตว์น้ำที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำธรรมชาติ การใช้ประโยชน์จำแนกรายพื้นที่สรุปได้ดังนี้

ตำบล	การใช้ประโยชน์
ตำบลลิงชัน	ชุมชนใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำส่วนใหญ่เพื่อการประมงพื้นบ้าน (จับสัตว์น้ำโดยใช้อวนปู อวนกุ้ง ตกเบ็ด) คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ปลากะพง) ตามธรรมชาติ ร้อยละ ๒๐ การประกาศพื้นที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำทำให้ชาวบ้านไม่สามารถพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจึงไม่มีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว ปัจจุบันการบุกรุกพื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งลดลงอย่างมาก ทำให้สภาพพื้นที่พื้นตัวขึ้น มีพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น พบมีการตัดไม้(ไม้ป่าชายเลน)เพื่อการดำรงชีวิตเท่านั้นและมีการปลูกทดแทน ชาวบ้านมีความวิตกกังวลเรื่องการประกาศใช้กฎหมายประมง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านของประชาชน เช่น การทำประมงพื้นบ้านมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือประมงหลายประเภทในการจับสัตว์น้ำตามฤดูกาลที่แตกต่างกัน ซึ่งการจดอาญาบัตร เครื่องมือประมงทุกประเภทรุ่นนั้นทำให้เสียค่าใช้จ่ายรายปีจำนวนมาก เครื่องมือประมงบางประเภท ใช้ประโยชน์ในช่วงเวลาน้อย ทำให้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของชาวประมง
ตำบลคลองขี้มา	ชุมชนใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อทำประมงพื้นบ้าน (จับสัตว์น้ำโดยใช้อวนปู อวนกุ้ง ตกเบ็ด) คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ซึ่งทำเป็นอาชีพเสริมจากการทำสวนผสม และมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลากะพง) โดยธรรมชาติ ร้อยละ ๕ ประชาชนร้อยละ ๗๐ มีรายได้จากการรับจ้าง (กรีดยางพารา) ปัจจุบันพบว่าปริมาณสัตว์น้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการประกาศห้ามจับสัตว์น้ำโดย

ตำบล	การใช้ประโยชน์
ตำบลเหนือคลอง	ใช้โพงพาง ปัญหาที่พบคือ การจัดการขยะ เนื่องจากขาดงบประมาณดำเนินงาน ชุมชนใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อทำประมงพื้นบ้าน (จับสัตว์น้ำโดยใช้อวนปู อวนกุ้ง ตกเบ็ด) คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ปลากะพง)โดยธรรมชาติ ร้อยละ ๒๐ โดยมีอาชีพเสริมจากการบริการนำเที่ยวเรือ/รถรับจ้าง หมู่บ้านที่ติดปากแม่น้ำกระบี่ประกอบอาชีพทำประมงตามกฎหมาย คริวเรือนร้อยละ ๘๐ ได้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นรายได้ ปัจจุบันการบุกรุกพื้นที่เพื่อเพาะเลี้ยงกุ้งลดลง ทำให้ระบบนิเวศป่าชายเลนมีการฟื้นฟูและอุดมสมบูรณ์ ปริมาณสัตว์น้ำมีเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน พื้นที่ชุ่มน้ำมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท่องเที่ยว
ตำบลเกาะศรีบอยา	ชุมชนบนเกาะศรีบอยาเป็นชุมชนชาวมุสลิมดั้งเดิม พื้นที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๙๐) บนเกาะศรีบอยาปลูกยางพารา มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ปลากะพง) ตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ ๑๕ และทำประมงพื้นบ้านตามแนวชายฝั่งทะเล (จับสัตว์น้ำโดยใช้อวนปู อวนกุ้ง ตกเบ็ด) อีกร้อยละ ๕ สภาพโดยรวมมีกิจกรรมท่องเที่ยวชายหาด มีบริการที่พัก รีสอร์ท ๒ แห่ง ปัจจุบันมีการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่บนเกาะศรีบอยาเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณสัตว์น้ำยังมีเพียงพอสำหรับชุมชน สัดส่วนคริวเรือนร้อยละ ๘๐ มีรายได้จากการใช้ประโยชน์พื้นที่ โดยเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยว สถานภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมชาวบ้านมีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายยังมีหนี้สิน เนื่องจากราคายางพาราตกต่ำ
ตำบลคลองประสะงค์	ชุมชนใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อการท่องเที่ยวและประมงพื้นบ้าน พบว่า คริวเรือนร้อยละ ๔๐ ประกอบอาชีพบริการท่องเที่ยว และร้อยละ ๔๐ ทำประมงพื้นบ้าน (วางอวน ตกเบ็ด)บริเวณปากแม่น้ำกระบี่ ปัจจุบันพบว่าสัตว์น้ำตามธรรมชาติบางชนิดลดลง เช่น หอยหวาน เนื่องจากการปนเปื้อนของมลพิษจากต้นน้ำลงสู่ปากแม่น้ำ การบริหารจัดการพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวโดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์เป็นรายได้ให้ชาวบ้านรูปแบบสหกรณ์ มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ตำบลไสไทย	ชุมชนมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อเป็นแหล่งอาหาร พบว่า มีคริวเรือนร้อยละ ๓๐ ทำการประมงพื้นบ้าน อวนกุ้ง ปู ปลา /จับสัตว์น้ำ พื้นที่โดยรอบส่วนใหญ่ทำสวนยาง ปัจจุบันปริมาณสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น คริวเรือนมีรายได้จากพื้นที่ชุ่มน้ำมากกว่าร้อยละ ๘๐ บางคริวเรือนมีอาชีพเสริมจากการใช้ประโยชน์ไปจากมาทำเป็นใบยาสูบ มีรายได้ประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท/ปี ชุมชนช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรอย่างดี มีกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน

โดยสรุปแล้ว ชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อการประมงพื้นบ้าน การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง การท่องเที่ยว และการศึกษาเรียนรู้ ประชาชนในพื้นที่ทราบว่าพื้นที่ชุ่มน้ำมีแนวเขตชัดเจนและเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญ ชุมชนโดยรอบได้รับประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำหลายด้าน สรุปได้ดังนี้

- ด้านการเพาะเลี้ยง เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (เลี้ยงปลาในกระชัง)
- ด้านการประมง เป็นแหล่งประมงพื้นบ้านชายฝั่ง ได้แก่ อวนปู อวนปลาบริเวณปากแม่น้ำ
- ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/วิถีชีวิตชุมชน บริเวณตำบลเหนือคลอง ตำบล คลองประสะงค์

และตำบลเกาะศรีบอยา

สภาพโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั้งบนบกและในทะเลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวจำนวนมากสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันกิจกรรมการใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ชุ่มน้ำเนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์มากขึ้น มีกติกาชุมชนเป็นที่ยอมรับเห็นได้จากกิจกรรม

อนุรักษ์ ได้แก่ การอนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเล ปลาพะยูง การปล่อยพันธุ์ปลาและหอยชักตีน เป็นกิจกรรมที่ชุมชนได้จัดขึ้นเป็นประจำเพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ในระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๐) การใช้ประโยชน์ของชุมชนไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ ขณะเดียวกันพบว่าทรัพยากรธรรมชาติมีความสมบูรณ์มากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ เช่น การเพาะเลี้ยงกุ้งแบบเข้มข้นมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างมาก ทำให้ระบบนิเวศป่าชายเลนมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

คุณค่าการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จัดได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสุนทรียภาพและการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ บริเวณหาดปากแม่น้ำกระบี่เป็นแหล่งนกอพยพที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้ ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์มากมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง เป็นที่อยู่อาศัยของนกป่าชายเลนบริเวณปากแม่น้ำ อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์น้ำทะเลและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นอกจากนี้ ปากแม่น้ำกระบี่ยังเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นแหล่งดูนกใกล้ตัวเมืองสามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวกเหมาะสำหรับนักดูนก นักเรียน/นักศึกษาผู้ต้องการศึกษาธรรมชาติ รวมทั้ง ยังมีวิถีชีวิตประมงพื้นบ้านที่มีคุณค่าทางสังคม ตัวอย่างวิถีชีวิตชุมชนที่มีคุณค่า อาทิเช่น ชุมชนเกาะกลาง ต.คลองประสงค์ อำเภอเมือง นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงามเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว เช่น ตำบลไสไทย มีสุสานหอย ๗๕ ล้านปี และตำบลเกาะศรีบอยา เป็นต้น

กล่าวได้ว่า พื้นที่ชุ่มน้ำแห่งนี้เป็นแหล่งที่มีคุณค่าการใช้ประโยชน์ทางสังคม ด้านการเรียนรู้และการท่องเที่ยว ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งศึกษาเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

อำเภอ	ตำบล	สถานที่ท่องเที่ยว
เมืองกระบี่	คลองประสงค์	บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมใช้บ่อแห่งนี้ประกอบพิธีทางศาสนา เป็นบ่อเก่าแก่มียุอายุประมาณ ๗๐-๘๐ ปี
เมืองกระบี่	ไสไทย	สุสานหอย ๗๒ ล้านปี ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๖ บ้านแหลมโพธิ์ เดิมบริเวณนี้เป็นหนองน้ำจืดขนาดใหญ่มีหอยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหอยขมซึ่งมีขนาดประมาณ ๒ เซนติเมตรจากการเปลี่ยนแปลงบนพื้นผิวโลก หอยเหล่านี้จับตัวเป็นเนื้อเดียวกัน จนกลายเป็นแผ่นหินแข็งขนาดมหึมาหรือฟอสซิล หนาประมาณ ๔๐ เซนติเมตร เรียกว่า ชั้นลงไปเป็นลิ้นดินหนาประมาณ ๑๐ ซม. และชั้นใต้สุดเป็นหินดินดาน
เหนือคลอง	เหนือคลอง	เทวดาบ่อน้ำร้อน เป็นชื่อบ่อน้ำพุเค็มร้อน เดิมมีอยู่ ๒ บ่อเรียกว่า “บ่อไผ่-บ่อเหมียว” สมัยก่อนเป็นป่าเล้ากันว่ามีงูใหญ่(จงอาง) มีหงอน ๒ หัวเล่าว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ และมีสรรพคุณรักษาโรค ผิวหนังได้หลายชนิด
เหนือคลอง	เกาะศรีบอยา	ชายหาดหลังเกาะ ชายหาดบ้านเกาะจำ และป่าชายเลนที่สมบูรณ์เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลากุ้งในทะเล

(ก) ประมงพื้นบ้าน

(ข) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (กุ้ง)

(ค) บริการเรือรับจ้าง (เกาะศรีบอยา)

(ง) บริการเรือนำเที่ยว (ปากแม่น้ำกระบี่)

(จ) ผลผลิตไบจาก (ใบยาสูบ)

(ฉ) เกษตรกรรม (สวนปาล์มน้ำมัน)

(ช) ทำประมงบริเวณปากแม่น้ำ (เพาะเลี้ยงปลา)

รูปที่ ๙ การใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

๒) การคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ

การคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำรวจพบในพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ได้แบ่งระดับการคุกคามออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- การคุกคามที่มีความสำคัญสูง คือ การคุกคามที่ทำลายคุณค่าต่อพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างรุนแรง
 - การคุกคามที่มีความสำคัญปานกลาง คือ การคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำในทางลบ
 - การคุกคามที่มีความสำคัญต่ำ คือ การคุกคามที่มีความสำคัญน้อยเป็นการคุกคามที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- ไม่พบการคุกคาม คือ ไม่พบการคุกคามในพื้นที่ชุ่มน้ำ

จากการสำรวจพบว่า การคุกคามในพื้นที่ชุ่มน้ำปากน้ำกระบี่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ขยะและน้ำเสียจากครัวเรือนและชุมชน การประมงผิดกฎหมายและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง การตัดไม้เพื่อใช้สอย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ปลาบางชนิดสูญพันธุ์ เช่น ปลาตะลุมพุก เป็นต้น ซึ่งในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๐) การคุกคามดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

กล่าวได้ว่า การคุกคามไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ เนื่องจากมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และชุมชนมีความร่วมมือกันสอดส่องดูแลทรัพยากรธรรมชาติ มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

ขณะที่โครงการพัฒนาต่างๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือขนถ่ายถ่านหินและโรงไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ในอนาคตนั้น ปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นตอนการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการ

(ก) บุกกรุกป่าชายเลนเพื่อทำร่องน้ำ

(ข) การบุกกรุกพื้นที่เพื่อทำรีสอร์ทและที่พัก

(ค) ขยะในทะเลพัดขึ้นฝั่ง (เกาะสีบอยา)

(ง) การสร้างบ้านเรือนรुक้ำลำน้ำ

(จ) ร้านอาหารและเรือน้ำเที่ยวบริเวณปากแม่น้ำ

(ฉ) การสร้างท่าเทียบเรือรुक้ำลำน้ำ

รูปที่ ๑๐ การคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

๖. ด้านมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจ

การประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจของการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อประกอบการพิจารณาจัดระดับความสำคัญตามดัชนีชี้วัดด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์ที่มูลค่าประโยชน์ด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ ของพื้นที่ชุ่มน้ำในการศึกษานี้ใช้วิธีคิดจากมูลค่าจากผลิตภัณฑ์มวลรวม (gross products) จากรายได้ของครัวเรือนประชากรที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ รายได้ของครัวเรือน (ข้อมูล กชช.๒ค.) จำนวนครัวเรือนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่ได้จากการวิเคราะห์ทางกายภาพของครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำ สัดส่วนการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามในพื้นที่โดยผู้ศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

๑) รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งขึ้นอยู่กับทรัพยากรต่างๆ ที่ชุมชนใช้ประโยชน์ จากข้อมูล ผลการสำรวจ กชช. ๒ ค. พบว่าครัวเรือนที่เกี่ยวข้องพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ มีรายได้เฉลี่ยจำแนกตามประเภทอาชีพ ได้แก่

- การประมง เท่ากับ ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ปี
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เท่ากับ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
- จากการท่องเที่ยว เท่ากับ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒) จำนวนครัวเรือนที่ได้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำ ขึ้นอยู่กับประชากรและการใช้ประโยชน์ของแต่ละพื้นที่ จากการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่รอบพื้นที่ชุ่มน้ำ พบว่าพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ มีจำนวนครัวเรือนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ เท่ากับ ๘,๔๗๓ ครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ จำแนกตามประเภทอาชีพ ได้แก่

- การประมง เท่ากับ ร้อยละ ๐.๑๔ ของครัวเรือนที่มีรายได้จากการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เท่ากับ ๐.๐๒ ของครัวเรือนที่มีรายได้จากการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ
- จากการท่องเที่ยว เท่ากับ ๐.๐๓ ของครัวเรือนที่มีรายได้จากการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ

๓) มูลค่าทางเศรษฐกิจของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับขนาดรายได้ จำนวนครัวเรือน และสัดส่วนการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำ จากผลการศึกษาพบมูลค่าประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ มีมูลค่ารวมเท่ากับ ๒๓๘.๘๗ ล้านบาท/ปี ซึ่งจำแนกตามประเภทอาชีพ ดังนี้

- การประมง มีมูลค่า เท่ากับ ๒๑๐.๓๒ ล้านบาท/ปี
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีมูลค่า เท่ากับ ๑๓.๓๐ ล้านบาท/ปี
- จากการท่องเที่ยว มีมูลค่า เท่ากับ ๑๕.๒๕ ล้านบาท/ปี